

Рік XVIII. Нью Йорк. Четвер, 25-го серпня 1910. Число 34.

Vol. XVIII. New York, N. Y. Thursday, August 25, 1910. No. 34.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ.

Ві второк сего тижня, на дні 23. серпня приїхав до Америки кораблем „Kronprinz Wilhelm“ Його Експеленція, галицький Митрополит граф Андрей Шептицький. Прибув Він сюди з нагоди Евхаристичного Конгресу, який відбудеться в Монреалі, в Канаді, від 6. до 12. слідуєчого місяця. В Америці буде Митрополит яких два місяці і в тім часі крім участі у згаданім Конгресі звідас Він канадійських Русинів, поблагословить гр. кат. руську Катедру в Філадельфії і угольний камінь під гр. кат. духовний семінар в Йорктауні, Вірдж., загостить в товаристві Преосвященного Сотера до деяких наших церковних громад, побачить трохи Америку, тай приглянеться наочно так релігійному як і суспільному життю-буттю руських поселенців за Океаном. Про Митрополита Шептицького можна читати дуже часто так в старокрасивих як і тутешніх руських часописах воляких відтінків і наші люде мають загально се імя на устах; для того, здається нам, не від річи воно буде, коли ми розкажемо шановним читачам „Свободи“, якого-то Гостя маємо честь поміж собою витати. Зовсім природна річ, що отся наша стаття не може бути докладна і вичерпуюча, раз тому, бо в Америці не маємо много матеріалів, на котрих підставі могло-б оперти ся наше писане, а по друге й тому, бо рамки „Свободи“ булиб за малі, колиб ми хотіли все докладно і основно розповісти. Що тут пишемо, то пишемо лиш побіжно на підставі власних відомостей і тих інформацій, які ми засягнули від людей, що знають нашого Митрополита від молодечих Його літ. Отже до річи:

Митрополит Шептицький походить із старої руської шляхетської родини. Хоч родав ся Він і виріс посеред достатків, то однак світ не мав для Него ніякої принади. Під впливом материнського мабуть виховання виробив ся в Нім вже в ранній молодості великий захил до релігійного життя; Він полюбив цілою душею нашу св. Церкву і улюбленою Його мрією було стати монахом Чина св. Василя Великого. І вже як студент заходив теперішній Митрополит дуже часто до монастиря ОО. Василіян, де брав участь в різних духовних вправах, вчив ся у монастирських бібліотеках про нашу Церкву і відзначав ся великою любовію і привязанієм до монахів. Зложивши іспит зрілості (матуру), пішов Він до війська і служив 1 рік при драгонах, а зараз по військовій службі хотів Він вступити до монастиря і посвятити ся на службу Богу. Однак з огляду на Його молодечий, недосвідчений вік, а може й задля інших причин, не згодились на се Його родичі. Йому казали вчити ся філософії. І сповняючи волю своїх родичів, наш Митрополит скінчив філософію, зробив докторат, а потім вступив до монастиря на власну руку. Та Його родичі знов спротивились; отже батько забрав Його з монастиря і казав записати ся Йому на права. Він і права скінчив, осягнув ступень доктора прав і пішов вдруге до монастиря без відома родичів. Но і тим разом батько витягнув Його звідтам і в тій цілі, щоб вибити Йому з голови всяку думку про монастир, вислав Його в подорож по світі.

Опускаючи монастир, просив наш Митрополит братчиків, щоб вони молили ся за Него, аби Бог допоміг Йому побороти всі перепони, які стояли на дорозі до здійснення Його замірів. Тай вибрав ся Він ніби-то в дорогу по світі, а властиво-ж поїхав до Києва і, пересиджуючи в тамошніх монастирських бібліотеках, студіював Він свій улюблений предмет, себ-то східні Церкви. І не була се перша Його подорож до Росії, бо вже й перед тим, коли наш Митрополит був

студентом філософії і прав, їздив Він до Росії і Греції, приносячи собі всюди знання про восточні Церкви, їх обряди, права і язики. Повернувши із заграниці, вступив Він до монастиря по раз третій, а батько, видячи, що якась непоборима сила жене Його сина в монастирські мури, не опирав ся вже більше Його давно зродженому бажанню. І так теперішній Митрополит опинив ся на новіціяті в монастиря в Добромилі.

Новіціят є то час проби, який мусить перейти кожний монах, заки дозволять йому зложити монаші обіти. Є се час дуже тяжкий і не один такий кандидат на монаха, побувши в новіціяті один або два місяці, втікає з монастиря і раз на все покидає гадку бути монахом, тому, бо бачить, що до монашого життя

немає у него покликання. Но теперішній Митрополит перебув при Божій помочі той час проби і через 2½ року свого новіціяту провадив Він незвичайно побожне і строге життя, відзначав ся скромністю, покорію і послухом, робив найзвичайніші і найпростіші монастирські послуги та відносив ся з великою любовію і приязнію до братчиків, своїх товаришів. Треба ще згадати, що в тих часах перебрали були монахи-Єзуїти реформу Василіянських монастирів і в своїх реформаторських змаганнях старались вони увести до Чина св. Василя Вел. неодні такі новоти, які не конче були згідні з давньою практикою сего Чина. Отже наш Митрополит, будучи ще на новіціяті, противив ся таким заводженим новотам, висказував отверто свої відмінні погляди і все старав ся о те, щоб східний характер монастирів був задержаний у цілій своїй чистоті.

По новіціяті, розуміється, вже як монах пішов Він на богословські студії. Ті науки скінчив в протягу 4 літ і здав докторат з богословія, а опісля вибрав ся Він разом з іншими монахами на місію по Галичині. В тодішніх, хоч не так ще давніх часах, були Василіянські місії в Галичині великою новотою, і наш Митрополит мусів не одно перетерпіти особливо із сторони священників твердих начал, які то священники дивили ся на монахів кривим оком. Нераз лучало ся так, що як приїхав монах Шептицький до якоїсь парохії на місію, то парох не хотів навіть прийняти Його до своєї хати і теперішній Митрополит голосив вправді духовні науки в церкві, по харчуватись мусів між селянами і спати на соломі на землі в сільських хатах... Но йдім даліше.

F135 Но місіях, які наш Митрополит давав у многих місцевостях в Галичині, пішов Він на провідника новіціяту до монастиря

в Добромилі. Є се дуже важне становище в монастирському житті, бо від провідника новіціяту зависить головне виховане молодого Чина. Таким провідником новіціяту був Він 5 літ і в протязі сего часу виховав Він цілий ряд світлх монахів. Звідси покликано Його на ігумена монастиря св. Онуфрія у Львові, а по трьох роках, коли опорожнилась станиславська Епископія, заіменовано Його Епископом сеї-ж єпархії. Епископом в Станиславові був теперішній Митрополит короткий час, бо лише трошки більше як один рік, і за той час їздив Він по візитаціях, проповідав, давав реколекції в станиславській катедрі, писав пастирські послання до народу, словом докладав всіх старань, щоб піднести свою дієвість на таку вижину, на якій вола повинна стояти.

Но Боже Провидіння, котре провадило Його від молодості, призначило Його на найвище достоїнство в нашій руській Церкві. Іменно, коли по смерті Митр. Ю. Куїловського осиротилась львівська Архієпархія, покликано Його

(Продовження на сторінці 4-й).

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ.

Боротьба за право.

По роману К. Б. Францова. — Переклад Мих. Атаманюк.

(Дальше)

— Він не встиг помолити ся за себе, так помолім ся ми за него, — сказав Тарас захриплим голосом серед глибокої тишини. Він проговорив „Отче наш“ : всі за ним повторили.

— Тепер в дорогу!

Всі покинули кімнату і сіли на коний коло воріт.

— Як же-ж нам відв'язатись тобі? — сказав судія Косовинців.

— Не треба дякувати, — відповів Тарас.

Він прискорив коня і всі помчали з попівського двору. Відділ Дмитрика стояв готовий до від'їзду.

— У нас трох вбито — стрітив його Дмитрик. — Из жовнірів убито чотирнадцятьох, інакше не мож було.

— А ранених?

— Один.

— Йдемо. Убитих ми повинні полишити тут.

І вони поскакали бистрою їздою по широкій дорозі, та в скорі звернули на бік і щезли в зарослім узбіччю. Через шість годин бистрої їзди вони добились до села Назури.

В пів години їзди від того села лежить „поле валахів“. Так називала ся пустинна місцевість, на якій і найбистрійше око не могло розібрати, де кінчається тверда земля і починаються багна, покриті осокою і шуваром. Посеред болота находив ся островець, покритий буковим лісом і злучений з твердою землею вузьким переходом.

Туди Тарас і повів свого ватагу. Кращого сковку годі було вдумати. Местник частенько опісля укривав свою ватагу на тім острові, який до тепер зветь ся в народі „кріпостію Тараса“.

Люди з трудом перевели своїх коний на островець через густу зарісль — і тут могли спокійнійше відіхнути по пережитих хвилях і по утомленій їзді. Та вони не скоро могли успокоїтись ся. Скромний обід з'їли скоро, та проспати ся не були вони в стані. До того опанувало їх сумне чутство жалю: люди, що ніколи не проливали крові, аж тепер зрозуміли, яке страшне ремесло випало на їх долю. Другі знов не могли простити Тарасови смерті Стаха і питали себе:

— Що зв'язує нас з тим чоловіком, що через свою завзятість робить кривду Зулавчанам, а нас провадить до того, що ми із за куска хліба важимо життям?

Розраджував їх своєю веселістю Король, який при кінці заграв на сопілку; всі пустились ся гуляти, щоби заглушити чорні думки про те, що це мали вони заспати тої ночі.

Тільки Тарас був спокійний і холоднокровний та давав прикази на слідуючу ніч. Один Дмитрик зрозумів, що той спокій тільки поверховний, і знав, що гризе його душу. Тому, коли Тарас прикликав його, щоби дати йому поручення, він старав ся впевнити Тараса, що смерть тих людей в Косовинцях наступила не із за боязливого приказу.

— Наш плян потерпів невдачу тому, бо сторожа вистрілила до нас зараз, як лиш нас запримітила. Жовніри сейчас вискочили і нам прийшло ся бити в темноті. Нам рішучо треба було відбити їх, щоби не дати спромоги добре узброїти ся тим, що ще були в середині. Та клеу ся тобі, що ми запалили смолоскипа, як лиш було можливим. Нам вдало ся об'яснити жовнірам, що їх завзятість до нічого, і коли вони піддали ся, ніхто їм крихіточки злого не зробив.

— Гарно, досить, — перебив Тарас. — Десять чоловік більше менше, яке мені діло до того.

Гірка усмішка скривила його щок. Він пішов дати розпорядження.

Коли стемніло ся, ватага рушила в дорогу. Осторожно провели кожного коня через зарісль перешийка а на твердій землі розділили ся на три відділи. Переднім проводив сам Тарас, другим найчисленнішим „Сокіл“ а по заді їхав Дмитрик зі своїм відділом.

Коли вибили ся на битий гостинець, мусіли зберегти як найбільшу осторожність тим більше, бо можна було догадувати ся, що вісти з Косовинців не мало страху наженуть панам урядникам в місті.

Була темна, весняна ніч. Небо було покрите хмарами, воздух був теплий, аж душний. Відділ Дмитрика збив ся з дороги і довго пройшло часу, заким зійшли ся разом. По тім рішено їхати разом. Переїхали одно село як почувли не далеко шум води. Була то бурхлива ріка Вільховиця. Та тут склала ся невдача; вони віднайшли одну-одніську вузьеньку кладку, що вела через ту ріку і не знали вони куди їм піти: в право, чи в ліво, щоби перейти в брід. В тім в далі блимнуло світло і Тарас поскакав з кількома людьми туди. В низенькій хатині через відслонене вікно вони доглянули старика, який числив із своєю жінкою срібні ринські.

— Гей дідусю! — крикнув Тарас і астакув у вікно.

Старик скочив зі страху і загасив скалки.

— Хто там? — крикнув він. — Хто не дає нам спати?

— Ми питаємо броду, не бій ся дідусю. Тиж не спав, а числив ринські. Як покажеш дорогу, то я дам тобі і ще одного ринського.

— На що тобі броду? Їдь долі рікою — а там міст; ти його сейчас побачиш, бо там гузари запалили сьогодні вартівні огні.

— Гузари! — скрикнув Тарас.

— Ти чого настрашив ся?... Простому розбійникови, розуміє ся небезпечно переїздити через той міст.

— Слухай! Я не простий розбійник і уважаю тебе за чесного чоловіка. Поможі мені. Я Тарас местник.

— Тарас! — скрикнув дідусь отираючи вікно. За кілька хвиля він вискочив, хвилюючись із радости.

— Яке щастє, яка честь...

— Постій, — відповідай вперед, — чи на мості гузари?

— Так, трицять чоловіка, не вже-ж ти не знаєш сего? Сьогодні рано приїхала ціла фіра поліцаїв, без слідчого. Можеш собі представити страх урядників в Коломиї. Вони побачили, що ти взяв ся за роботу і рішили чекати на тебе, аж приїдеш в Коломию. Думають, що ти приїдеш туди пімстити ся на управителеви... Ах як тішу ся, що я можу тобі все розказати... Адже-ж вони постановили тебе заскочити зі всіх сторін коло міста.

— А чому ж я їх нігде не стрічав?

— Но так, — ха... ха... ха... тому, бо тут якраз одинока діра у їх стін. Вони впевнені, що через Вільховицю і чорт не перейде

в пробуюмо, — сказав Тарас в задумі.

Дідусь скоро зібрав ся, скочив на коня і всі вернули ся до ватаги. Тарас розказав в чім річ.

— Спробуємо перейти в брід — закінчив він.

Всі згодили ся.

Незабаром були вони вже на другім березі Вільховиці.

— Спасибі, — сказав Тарас, — і ось тобі приобіцяний ринський.

Дідусь образив ся.

— Не образуй мене, — сказав він. — Хибаж ти не местник за нас всіх? Я нічого не візьму і зістану ся з тобою, щоби провадити вас в місто і назад. Тепер темно і ви самі не знайдете потім броду.

Вони сіли в двох з Тарасом на однім конику і поїхали на чолі ватаги. Дорога була досить самотна. Тільки за чверть години вони стрітили кілька мужиків, що повертали ся з міста з торгу. Від них довідали ся, що вислано з міста жовнірів, щоби з гузарами разом бороли ся з местником, та що в місті остало ся всього кілька вояків коло касарень і тюрми.

Василь Соклевич показав дорогу до дому Ванди Антоневич. Дім був одноповерховий, обведений дротяною огорожою і стояв по середині саду. Від него до міста було не повний кілометр дороги.

Коли Тарас під'їздив до него, вибив міський годинник першу годину по півночі. Потім рознесли ся сигнали свиставок.

— Погано, — крикнули всі, — вертаймо ся.

— Вперед... той драб там... Дивіть ся!...

У вікнах дому було погашене світло. Коли вони під'їхали до брами, дзенькнув ключ в замку, бо як раз хтось йно зачинив її. Кількох з ватаги почали розбивати замок а інші продавали дротяну решітку. Из хати вийшов пан з кількома слугами, що несли запалені смолоскипи. Се був Богдан, батько Ванди.

— Добрий вечер, панове, — сказав він, — скажіть, що вам треба, і я отворю вам сам.

— Драбуга в твоїм домі! — крикнув йому Тарас.

— Так... Я отворю тобі двері, та обіцяй, що ти не зробиш нічого злого нікому з нас і не будеш судити його на наших очах.

— Обіцяю. Відчиняй!

Богдан відчинив браму. Юлько і Дмитрик з ватаги остали ся коло брами, а Тарас з дванацятьма товаришами пішов в двір.

— Де управитель? — спитав Тарас Богдана.

— На першім поверсі. Він впав без памяти, коли я йому сказав, що його приневолений я кидати, спасаючи других. Він, певно залізе в який кут, щоби скоронити ся.

На сходах ожидали Тараса Ванда з матір'ю. Вони дрожали, плакали, хватили його за коліна і молили пощадити управителя.

— Я не можу бачити такого страховища — кричала Ванда і рвала волосє на голові.

Тарас з трудом вирвав ся від них, і приказав нікого не випускати з двора. Сам пішов з Омельком, Савкою і Василем на гору.

Зі смолоскипом в руках почали вони перешукувати комнати. Та всі були пусті. Остала ся не оглядана тільки столова. Всі двері були заперті на ключ. Тарас приказав коло одних дверей стати на сторожі а другі розбити. Там стояв накритий стіл, а вшклянках не допите вино.

— Ось він, — крикнув радісно Василь, — ось він, драбуга. Вилізай лиш!...

Коло печі в скрині з дровами лежав чоловік. Кругом скрині були порозкидані поліна дров. Василь копнув скриню ногою, та чоловік так кріпко лежав там, що не випав.

— То не Гаїк! — сказав Тарас, коли Василь і Савка почали витягати силою чоловіка із паки.

Перед ними став на ноги Базанський.

— Хто ви? — спитав Тарас.

— Я гість... пожалій... — залепетав Базанський.

— Де управитель?

— Він утік. Підчас твоєї балачки зі стариком він утік.

Тарас гнівно тупнув ногою.

— Пожалій... я все скажу тобі. Ми всі сиділи за столом, і цілком не ожидали тебе... Місто окружене жовнірами, а довкруги дому стояли слуги... Втім почувли ся сигнали... Управитель так настрашив ся, що не міг рухнути ся з місця, ми заледви змогли знести його по сходам... Жінка і дочка рішили обманути тебе і дати спромогу скрити ся управителеви... Мене вони так само намовляли, та я не схотів. — Тарас, чесний местник, — сказав я, — він благородний чоловік...

— Приведіть сюди тутешних панів, — звернув ся Тарас до сторожів.

— Атамане, — відповіли вони в заклопотанню, вони всі утікли. І вони розказали, як ті підлі змії їх одурили. Старенька зімліла а молода почала просити, щоби її винести на лавочку в садку. Потім почала вона кричати: „Води... води!...“

— Но... вониж жінчини. І ми їх послухали. Коли ми вернули ся з водою то по них і слід пропав. Ми кинули ся тоді в сад, та там в темноті не знайшли їх — закінчили вони і почувуючи ся до вини жалісно гляділи на Тараса.

— Нам лишаєть тільки запалити сей дім, який давав приют отому драбузі, — сказав він. —

— Запаліть його зі всіх сторін до долу до гори. Та... кому дороге житє, хай не рушить маєтку.

Всі з криком кинули ся в дім розмахуючи ся смолоскипами.

— А що з тим зробіти? — спитав Василь, що тримав Базанського за ковнір. — О то зволь, то обманець. Він висватав ту бабу за того драбугу.

— Так, — відповів Базанський, — та колиб ти знав, якою жінкою буде вона у него, то тиб ще мені подякував.

Тарас усміхнув ся.

— Він шляхтич, — сказав Василь, — тепер у него нічого не лишило ся, та він сам розказував, як він гарненько обдирав мужиків, коли він ще мав села.

— Ні, ні, — застогнав Базанський. — Кому не хочеть ся випити вина?! А даром ніхто не угощає, кождому хочеть ся послухати казки... — Мій отець був шевцем, а я сам...

Він посумнів і замовчав.

— Хтож ти був?

— Я?... Артист...

— Який-же артист?

Базанський повів рукою по щопі і горлі і значучо всміхав ся.

— Різав горло?

— Ні, я голів... Бог бачив, я був простим голярем.

Тарас приказував відпустити його.

Люди вернули ся із двора і сказали, що запалили його з середи.

— Ми знайдемо драбугу і в місті! — крикнув Тарас.

Він ще не встиг договорити, як задзвонили з дзвіниці на тривогу. Из дому ще не було видно полуміни.

— Тревога! Вони довідали ся, що ми тут. Та ми не відступимо. Мешканці не страшні, а з горсткою білих „кабатів“ ми справимо ся. До касарень! Драбуга напевно там сховав ся. Чи хочете їхати?

— Славно! — роздало ся йому у відповіді.

— Вперед!

Їзді пїгнали в місто. На тривогу дзвонили все сильнійше і сильнійше. Міщани кричали: „Огонь! горимо!“ а інші: „Ратуйтеся! Местник тут!“ Темнота залпилася кровавим світлом від великої пожежі. Из вікон дому Ванди висмикувались червоні язикі огню. По улицах бігали в переполоху напів одіті люди і кричали в розпучі: „Местник! Местник прийшов!“

— Славно!... — розліг ся крик їздців. Вони мчали на площу. Хто неспів уступити їм з дороги, сего безмилосердно топтали коні.

Касарні були освічені, жовніри стояли перед ними готові до стріляння. Їзді неслись вперед поміж товпу, котра з криком розступалась. „Стріляй!“ — роздавалась команда. Грянули вистріли й Омелько повалив ся з коня, а другий з ватаги захитав ся на коні. Ватага кинулась в тій хвилі на жовнірів і за кілька хвиля жовніри були подужані і поубивані до одного. Десять їздців остало при брамі касарні, а прочі з Тарасом пішли в касарню, щоби пошукати управителя. На сходах стрів їх бурмістер і парох. Вони упали перед Тарасом на коліна.

— Пощади, — благали вони, — управителя тут нема.

— А де-ж він?

— Не знаємо.

— Забожіть ся!

Старики забожились.

— Все те даремне! — крикнув Тарас. — Зараз приїдуть гузари і нам ніколи вже тепер шукати управителя.

Відділ Тараса впорядкував ся і помчав назад по тій дорозі, якою прибув у місто.

V.

На другий день повернули жовніри в місто, але тут ще довго царив переполох і дика розпука. Сьмільний, завадіякий напад Тараса доказав що „местник“ спосібний на все найстрашнійше. Се відчували пани, що зібрали ся другого дня в окружного начальника. Успокоючі заповідня офіційри, були даремні. На дивлячись на охорону, Тарас зміг непомітно закрастись в місто і так само непомітно утечи та скритись. Про численність Тарасової ватаги, ходили казочні слухи. Страшний рокіт і крики, з якими неслись вони по місті і скоро розправа з жовнірами, казали догадуватись, що відділ Тараса був дуже численний. Базанський запевняв усіх, що з Тарасом було тисяч людей.

Коли все пани сиділи в окружного начальника, зі сторони торговлиць рознеслись крики. Всі кинулись до вікна; думали, що се знов напад Тараса. Серед товпи появил ся простий віз, а на нем сидів не хто инший, а слідчий Капронський, котрого всі уважали за погібшого. Він усміхаючись відповідав на привіти товпи; впро чім він помахував рукою, а до своєї шапки на голові ї недоторкував ся.

Він не зняв своєї шапки і в канцелярії окружного начальника.

— Простіть панове, — сказав він увійшовши там, — я не знаю шапки, щоби не дратувати ваших нервів — у мене на голові рана.

— Рана! — скрикнув міський лікар, підскачив до Капронського і одним мигом зняв з него шапку.

— Що се значить?! — скрикнув окружний начальник, побачивши цілком обстрижену його голову.

— Се кара, котру Гуцули уважають за найбільше безчестє, — пояснив один офіційр.

— Оповідайте скорше, пане Капронський, що було з вами, — почувлось з усіх сторін.

Капронський уклонив ся всім низенько і почав:

— Тарас пустив мене тільки на се, щоби показати вам, як він поступить з кождим урядником, котрий буде йти проти него. З першу він хотів мене повісити, але коли я ему сказав, що за мою кров будуть відповідати його жінка і діти, він занехав свою погрозу.

— Але-ж се було протизаконно з вашої сторони — перебив його окружний начальник.

Капронський предвиджував сю замітку. Він умисно так говорив, щоби начальство було в сей спосіб повідомлене про його погрозу.

— Я був примушений обставинами, — відповів він.

Між зібраними поніс ся шепіт одобрєня.

— А кілька в него людей? — запитав офіційр від гузарів.

— Буде до тисачки, — відповів слідчий.

— Ось як! Значить говорять правду, — перешептувались офіційри.

Капронський оповідав дальше:

— Він просив мене, переказати вам отсе: по перше домагаст ся він усунєня війська із Заболотова і з Зулавців, не стягати більше війська і застановити всякі переслідування против него.

— Які претенсії! — скрикнули всі.

— По друге, в протягу 24-ох годин повинні ви доставити управителя до броду на Пруті і передати його людям Тараса. Про друге, котрих він схоче судити, він в свій час сповістить...

— А коли я сего не зроблю? — сказав роздратований окружний начальник.

— Даруйте, — відповів на се Капронський, — я мушу говорити про страшні річі, ось власні слова Тараса: „Я спав і ограблю місто. Всіх урядників і судіїв вивішаю, а пана окружного начальника повішу найвище від усіх“.

(Дальше буде).

3 віча

в. McKeesport, Pa.

В McKeesport, Pa. відбулося дня 14. августа віче в справі посліданих подій на львівському університеті. На с'їм вічу були численно присутні не тільки Русини з McKeesport, але і з сусідніх плейзів. Загостили сюди також Вп. оо. Стефанович, Ротко і Данилович.

По вечірній і по відсипанню панахиди за упокій душі блаженної пам'яті Адама Коцка, зібрали ся вічевики в церковній галі.

Місцевий священик о. С. Вацшин привітав зібралих щирим-теплим словом та до веленя зборів запросив на передсідателя о. Ротку, на заступника д. Д. Сову, а на секретарів пп. М. Градця і Д. Ходіньського.

Президія заняла свої місця, а передсідатель подякувавши за довіру, отворив короткою промовою віче, зазначив вагу його і просив всіх присутніх до щирої заінтересованости справами тогочасними.

Яко перший референт забрав голос о. Данилович. В цілогодичній своїй промові, переходячи найголовніші події з нашої бувальщини, змалював він вірно незавидну нашу долю, зазначаючи на кождім кроці, що не тільки Москалі і Ляхи наші біді винуваті, але і ми самі причинили ся тай причиною ся і досі до власного безталаня.

Головно хуні-ренегати, то наша гніль; коб з ними упоратись, то легко доборемо ся лучшою долі. Ту, згаданий референт наводив нелюдські діла московських царів-катів тай їх посіпаків, щоби зазначити, як підлі ті люди, що таких кровопийців убожають, їм вислуговують ся тай в катівські їх руки свій рідний нарід запродають. (Грімее: „Ганьба їм!“) Описав згадав референт про школи і степені просвіти нашого народу та про нашу байдужність і застій в тім напрямі; заохочував дальше усильно, щоб народ наш охотнійше брав ся за науку, заводив школи неграмотних, читальні і т. п., а братам в старім краю, котрі не жалують і крови в борбі за свої права і школи поміг бодай „центом“ і щирою заохотою до витривалости.

Другий з ряду промовляв п. М. Багрий. В своїй горячій промові виступав від головно проти рідних Юдів-зрадників та против нечесних проводирів. „Ті всьому лиху винні; ті нас туманять, ті наш нарід запропащують! Нам треба конче просвіти і науки а тоді певно двинемо ся з бедоньної пропасти!“ Ту подав референт слідуєчі резолюції:

1. Зібрані на вічу на дни 14-го серпня 1910 в McKeesport, Pa. і з околиць висказують недовіру і погорду австрійському правительству за несправедливе поведіння його супроти

українського народу в усіх його справах а спеціально в університетській справі.

2. Висказують нагану галицькому намістникови Бобринському за сторонність супроти українського народу і домагають ся його уступлення.

3. Висказують своє обурення вшехпольській молодіжці за оружний напад на українську молодіж на університеті дня 1-го липня с. р.

4. Домагають ся від австрійського правительства, щоби без проволоки основало самостійний український університет у Львові.

5. Віче звизав австрійське правительство, щоби поділило Галичину на дві частини: українську і польську.

6. Віче звизав австрійське правительство, щоби розслідило хто убив пок. Коцка і убійника покарано.

7. Віче висказує погорду польським соціалістам за фальшиве товковане соціалізму і узнає їх гнобителями руського народу як першого гіршого польського шляхтича.

8. Висказують українському парламентарному Клубови повне признане за його дотеперішні заходи в справі українського університету у Львові.

9. Звизають австрійське правительство, щоби всі московські товариства, котрі існують в Галичині і на Буковині розвизало і жадного московського сторонництва не узнавало, позаяк товариства такі суть шкідливі так державі і народови замешкалому в тих краях.

10. Осьвідчують, що на слукай відкинення конечного жадання русько-українського університету стане істноване руського народу в Галичині прямо неможливе, що довести може до поважних заворушень а за що спаде відвічальність на рішаючі чинники держави.

Повисші резолюції віче прийняло і поручило заслати в старий край намісництву. Почім залунало: „Не пора, не пора“.

Описав промовляв о. Стефанович, а предложивши вічевикам проект з'організованя селян в Галичині в „Господарський Союз“ просив вічевиків о сколектоване жертв та уряджене субскрипції на ту ціль, що й зараз переведено і готівкою вібано \$45.35, а 22 люда підписало ся на зложене до кінця сего року квоти \$160.00. Цілу сю квоту \$205.35 віддано до дальшого заряду дотичному комітету в Пітсбургу.

Вконець прийнято еще на вічу два слідуєчі неески:

1. Внести просьбу на сегорічний Конвенції Р. Н. Союзу о підпорі проекту о. Стефановича якою квотою з народного фонду.

2. Внести просьбу на сегорічний Конвенції Р. Н. Союзу, щоби ся організація подбала і щиро заняла ся в власнім заряді не тільки матеріальною помічю своїх членів, але також їх, а го-

ловно ділий наших в Америці (Молодечого Союзу) моральними і просвітними потребами.

На закінчене віча промовляли еще кілька слів подяки вперше передсідатель віча о. Ротко, а опісля о. Вацшин, по чім вічевики з пісню „Ще не вмерла Україна“ розійшлись домів.

Повисше справоздане чистого урядове, а від себе додам сих кілька слів:

Признати і зазначити треба, що не легко подибати другий „McKeesport“ в Америці. Ся маленька руська громада завстидає може і не одну найбільшу. Не пустими словами, а реальними фактами доказала ся місцевість правдивий патріотизм та свідомості і переняття ся ідеями народними.

Слава Вам, McKeesportчане!!

Учасник.

Під розвагу а наприкінці проєкт.

Як тільки зачав сотками і тисячами переселюватись наш русько-український народ на американську землю, так сейчас зачали ся його змагання дійти до тої мети, щоб здобути собі культуру і політичну самостійність та стати одноцілним організмом, в яким загаль народу має орудувати всіма своїми справами на свою користь.

Отсе тая задача русько-українського народу в Америці, що звизавесь загаль до участі в справах суспільних. Нарід в нинішніх часах вже свідомийший своєї цілі і може стати паном в своїй хаті — але коли?...

Відповідь справді трохи трудна, але країна пора застановити ся над нью і спитати ся попереду свідомих проводирів і організаторів нашого русько-укр. народу в Америці а відтак цілу нашу суспільність: чи виконуємо ми як слід наші задачі?

Я знаю, що не один добродій подумає собі: та чому ж би ні! Мало еще політикуємо!... — Та справді, що тикає ся політики то і я з тим годжу ся, бо дякувати Богу діждались ся вже часів, що читати маємо що, так що аж чоловік не знає, яку газету до рук має взяти; а політика майже що хата, при чарках і пайнтах „патріот на патріоті іде“, а часами з патріотизму аж собі голову порозбивають. І чиж ми не патріоти?... Дуже той помилив би ся, хтоб думав інакше. Возьмім хотійби і таке, що єсли на якім плейзі знайде ся горстка наших русинів, то сейчас зачинають відразу будувати аж три церкви: руску Гр. Кат., Царославну, і независиму Пресвітеріанську; відтак засновують з 18 братств, чи там Товариств, а кожде числить від 8 до 10 членів, одні укладають як найостріїші параграфи против других, балі ніби то з патріотизму що гниля... І чиж ми не патріоти?...

А позатим що?...

Тепер вернім ся до точки суспільно-народної та спитаймо, які ми положили підвалини будучности на полі економічній для свого народу?... і в загаль, які ми задивлюємо ся на піднесені інтересів економічних нашого народу.

Сейчас насуває ся нам перед очі „Руский Еміграційний Дім в Америці“ (Ruthenian Emigrant Home of America). Не знаю, чи знайде ся такий між нами, котрому би не буди відомі ті ріжні старання, Віча, та обширні статі в

сій справі помішувани свого часу в „Свободі“. Дальше пригадують ся „шери“ Народного Дому, ба навіть і комітет при помочи котрого малисьмо дійти до висшого розвою на полі економічній, і зрівнати ся з другими цивілізованими народами.

Але то все лишило ся тільки на папері, а на ділі як не було нічого, так і до днесь дия нема! — Кілько то вже раз було, ба і до днесь дия нічо не змінило ся з ріжних нарікань, прикrostий, зажалень зі сторони наших галицьких і угорських Русинів, котрі ідучи для зарібку до Америки попадають і всякі несовісні сіти: їх загортають в свої руки ріжні польські „Siostrzyski і Księża“, котрі заганияють наш нарід до ріжних косяцьолків і каплічок, де нашого Русина примусово сповідають, (за що, розуміє ся мусить заплатити на косяцол або на каплічку), та при тій нагоді кождому нашому русинови подають картки з адресами до Дому sw. Jozefa або до Русского Ем. Дому. Збаламучені наші руські емігранти ще з тамтого боку океану, скоро лиш вийдуть тут з бовта і зроблять перший крок на американській землі, так сейчас обскакують їх знова такі самі „приятелі“, ба ще гірші, навіть як були на тамтій стороні, і сейчас, вже без труда, бо орунтують ся і після тих карток і пацьорків, які дістали емігранти еще на тамтій боці води загортають наших Галицьких і Угорських Русинів немов овець до „Дому Sw. Józefa“ подаючи їх за поляків. Тут сейчас мусить ся записати, де він іде, а за то, що покажуть куди має йти або яку стріт-кару брати, кождий мусить заплатити знов на Koscioł по 75 цент., так, що заки той чоловік або дівчина дістане ся до свого знакового або родини, то так їх обголять, що зістанеть ся лиш з тілом і душею; а за сі наші гроші закладають собі вороги ріжні інституції, ріжні Бурси, та послають до старого краю на ріжні фонди та будують „польскен од моря до моря“. Бо Русин як в краю їх підпомагав, так само і на вільній землі не раз і несвідомо їх підпомагає.

З другого боку побачили чорносотенці з царославної ліги, що на наших мужиках добрий інтерес, і що его можна буде в дуже легкий спосіб накрутити так як їм до вподоби, і сейчас взялись до діла. І тому вже два роки минуло, як при помочи бородачих азійців зівстав заснований „Русский Емиграційный Дім“ в Нью Йорку на 14-й улиці, в котрім на першій поверсі мають уладжену капличку, над котрою є напись: „Русская Греко Кафтолическая Церков“ (от — дивіть які собі хитрі з біса, греко кафтолическая — і хтоби думав що оня справді в се вірять?) а на поверсі дому мешкає батюшка, котрий є цілим покровителем; в бейзмені доперва є уряджений той „Русский Емиграційный Дім“.

Тепер заходять питане для ког батюшки той „Русский Ем. Дім“ заснували? Будете гадати, що може для тих москалів, котрі приїжджають зі самої Москви? — Та де там! Бачите, як там всьо штучно і вдатно уряджене, немов та лапка, котру наставляє на миш; а щоби миш скорше могла впасти, то привязуєсь легонько на гачок кавальчик солонини, „греко каф. церков“ — Так само і в Джержи Сіті для доморослих „горлячих москалів“, котрі відрекли ся свого обряду, своєї рідної мови і пішли за рабів на службу кнутославлю, дали батюшки на церкви напись: „Русская греко-кафтолическая церков“. Бачте, які хитрі і чим они заслоняють людям очі. Найно вони змажуть тую напись а напишуть справді се чим вони є, то тогди зобачать, кого будуть мати в тій церкві. Але вертаймо

до річи. Отже я висше поставив питане, для ког они заложили той „Русской Емигр. Дім“? На відповідь довго надумуватись не треба, бо і власні очі бачать, що коли чоловік тільки надійде коло того їх „Русского Дому“, а загляне троха ближше до середини, то побачить там самих наших Українців з Галичини; правда, часами заблукать там якийсь і москаль, але переважно є там лише наш нарід з Галичини. Бо і хитро вони дістають наш нарід. Тримують собі всю службу з Галичини, котра, розуміє ся, говорить по українськи. Як тільки приїде корабель і як випустять емігрантів з Ellis Island, то вони сейчас посилають одного чи там двох в уніформових шапках до South Ferry, де емігранти висідають з бовта. Стають собі ті уніформовані в шапки репрезентанти „Русского Емигр. Дому“ і сейчас, чіпають всякого запитам: ти Русин? — „Я Русин“, — „Орайт, стань ся тут на боці“. Другий сейчас притримує, і так набірають спору жменю наших галицьких бідаків і гайда з ними до „Русского Дому“. Розуміє ся, що люди не знають, до якого то „Русского Дому“ їх ведуть бо і звідки вони можуть знати? Наш сваток вже радий, що при висіданю з бовта до него хтось заговорив его рідною мовою, то і радо йде за ним. Приходять, тут мова знов та сама, рідна, отже наші Українці суть певні, що вони є між своїми. Сейчас показують емігрантам на горі тую капличку, про котру я висше був згадав, і знов кождий свіжо-прибувший там дуже радо йде, щоб подякувати Богу, що перепровадив його на сей бік моря, та поміг відразу подибати якусь Руску Церков. — Розуміє ся, при тій спосібности не брак і ріжних „офір“. О скілько мені відомо платять наші Руські емігранти крім ріжних „офір“ ще особіну жертву на якусь „Русскую Церков“, на що наш нарід також дуже радо дасть.

Тепер отже думаю, що кождий зрозумівши мною наведені факти, буде міг легко відповісти для ког засновано „Русской Емигр. Дім“. — Тільки для нас, для нас Українців, для наших галицьких бідаків; бо єсли-би батюшки заснували „Дім“ для себе самих, то є для Москалів з Росії, то пощо би вони тримали цілий персонал і урядників з Галичини, котрі цезнають ані слова по московски?

Але йдім дальше. Я представив Вам тільки одну ворожу нам інституцію, котра нищить наш розвій не тільки економічний але і політичний. Ми маємо ще одну подібну а котру я згадав на початку, та котра так само за наші гроші будує „Польске од моря до моря“, та поступає майже тими самими слідами що і перша (розумій Dom Sw. Józefa).

Так тепер застановім ся, Вп. читачі, над тим всім, і витягнім з того деякі консеквенції. Отже на першій місці возьмім під розвагу хотійби і се, кілько наші Українські емігранти (розуміє ся тільки з Галичини) зіставляють гроша в подібних ворожих нам інституціях. Після статистици на Ellis Island можна легко винайти, що наших руських емігрантів, тільки зі самої Галичини приїжджає що найменше до 300 душ кождого місяця; всі вони переходять через руки висше наведених Еміграційних Домів. Порахуємо, що такий наш Русин емігрант, зіставляє в такий Домі офір на ріжні „святі інстанції“ і за се, що його запровадять і покажуть котру стріт-кару взяти, то найдемо, що наші національні вороги мають що найменше приходу через місяць на наших Укр. Ем. 300x75=225 доларів, що робить річно що найменше 300x75=2,700 доларів. Через два роки будуть мати

приходу 5,400 доларів і т. д. Бачите отже кілько то нашого гроша йде в чужі руки, і то еще в такі руки, котрі за ті наші гроші друкують проти нас, нашої віри, нашої народности ріжні пашквілі, щоби наш нарід знищити з лиця землі; закладають по ріжних плейзах царославні парохії, оплачують батюшків, посилають до краю на ріжні боїówki і т. д. На се все йдуть наші гроші. Ну і щож ви на се проводирі цілої нашої Укр. суспільности?! Як Ви на се задивляєте ся? Уважайте, що як так будемо і дальше провадити господарку як до днесь, то і сліду по нас не стане, а наші покоління будуть тяжко нас проклинати: бо будуть мусіти піти за рабів і невілників до других, ворожих нам народів! Тая ваша доморосла і завзята теперішня „політика“, котрої маємо аж по уха, а стремляча виключно до здобуття особистих гонорів, нічого не принесе, кибачи нас тільки знищить. Ми будемо ділитися на ріжні „партії“, як дотепер між нами є, що то дійде в недовзі до того що навіть в однім Товаристві буде чотири партії! Апатія і роздори які опанували тепер цілу нашу Укр. суспільність далі є неможливі! Ми повинні подати собі руки, як брати і взятись разом до народної праці всі як один! А маємо перед собою таке широке поле — так заросле будяками, що аж ся просить щоби закасати рукави і обчистити його, щоби пшеничка могла свобідно розростатись; а будьмо певні, що живн на визисненій ниві можемо діждати ся в як найкоротшій часі. Тож до праці панове патріоти; без огляду і ріжниць становиска, чи то майнер, бізнесман, священик, — ми всі однакові, ми всі повиннісьмо працювати для добра нашого народу, та стреміти до одної мети! Як раз тепер є час, час тому, бо незадовго — лишень пару тижнів, ділить нас — головна Конвенція Р. Н. С. де зіде ся много людей і представителів ріжних Братств, Товариств, що будуть рішати ріжні важні справи, в користь цілого нашого загалу. А що на Конвенції ріжні проєкти часто родять ся доперва аж на місці, та ріжні диспути над ними забирають много часу, тому я уважаю за відповідне перед Конвенцією подати від себе от хотійби отсей

ПРОЄКТ:

Як бачились в горі пекучою у нас є справа „Емиграційного Дому“, якого ми ще до днесь не маємо, бачились які шкоди наносимо ми самі собі, що не стараємо ся о нього. Отже по моїй думці є найвідповідніше, що би таку важну справу порішили делегати на Конвенції Р. Н. С. і постарались як слід привести її до життя. Ми днесь маємо в Р. Н. С. близько 15,000 членів, котрі платять точно свій розмет. Розкиньмо, не на 15 тисяч, але возьмім тільки на 14,200 членів, що місяця по 5 центів, крім розмету, спеціально призначених на удержане „Емиграційного Дому“, то зробить місячно 710 доларів, а річно 4,260 доларів. „Громада на нитці і бідному сорочка“ — тих 5 центів, як з ними так і без них. Нераз наш сваток як заграє „патріота“, то піді йому відразу з 2 дол., а тут на рік припаде на кождого поодинокого члена платити лишень 60 центів. Бачите, яка маленька сума? Тепер возьмім і причислім ті гроші, що наші руські емігранти зіставляють по других еміграційних Домах, що зробить загальну суму кругло около 6960 доларів річно. І ми можемо сміло приступити до заложеня свого власного Дому. А тогди „В своїй хаті своя правда“... Даючи се під розвагу цілому загалоу, маю надію, що мої слова не підуть мимо, але знайдуть яке таке заінтересоване а може і осягнуть свою ціль.

Стефан Миланович.

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,
Published every Thursday at 184
Hudson St., New York, N. Y.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN,
Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,
ELIZABETH, N. J.

ANTH. KIRCOWSKYJ, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.

K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.

Entered as second-class matter
December 21 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.

„Свобода“

часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить що тижня в четвер і
коштує:

в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба всес-
да з гори.

Гроші треба посылати в реджі
строваним листі, або через ек-
спресовий, або поштовий money
order (моні ордер). Money order
то є гартючку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовім офісі, пішлим нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

По кривавих подіях.

Спершу, як до вязниці
запроторено за вшехпольсь-
кий морд А. Копка аж 127-ох
наших студентів, мусіли
вони терпіти чимало горя.
Ув'язнені студенти спали не
то що в неможливим воздуху
і з блошицями, але й не на
постелях, лише в стухлій
мерві на землі. Перших
чотири дні терпіли приму-
совий голод; були такі, що
3 або 4 дні зовсім нічого не
їли. Але до 4 (що за поспіх!)
днів переважну частину
випустили, а лишило ся
двадцять кілька.

Опісля слідчий судія п.
Рибіцький що трохи випу-
стив, то знова добрав нових
на їх місце так, що контин-
гент все виносив около 25.
Сим лишеним на довгий
час в слідчій арешті живеть
ся вже трохи краще як усім
арештованим. Тепер вже їх
трохи ліпше порозміщувано
по келіях, дістають кращий
харч і книжки. Харч ді-
стають з тюремної кантини
за окремою заплаатою.

Гроші на харч складає
комітет із складок на „жерт-
ви для жертв“. На каждо-
го складається ся денно 2
короны так, що на всіх
около 50 кор., а що сидять
вже більше як місяць, то
всіх грошей видано для них
на харч до 1.500 кор. і
„жертви для жертв“

вже на вичерпаню. Ми-
мо того, що харч, так ска-
зати, ліпший, арештовані
дуже часто хорують на жо-
лудок. Просили, щоби їм
дозволено варити собі чай,
але годі добити ся призво-
лу на сей — не люксус,
але лік на жолудок. Хору-
ють тому, що дістають пе-
решово зимні страви (ву-
дженину), а не мають до
такого харчу відповідного
руху, (мають два проходи
денно по т. зв. „арештантсь-
ким спадері“). Книжки ді-
стають за посередництвом
слідчого судії рад. Рибіцько-
го; так само і кореспонден-
цію.

Відвідини арештова-
них відбувають ся що
неділі від 10. год. рано до
полудня. Тоді приходять
батьки і свояки до канце-
лярії рад. Рибіцького і по-
дають йому, кого з арешто-
ваних хотять бачити. Звичайно зголошують ся до
всіх. Рад. Рибіцький списує
імена сих арештованих, дає
спис дозорцям і вони при-
водять по трьох „злочин-
ців“ до окремої салі в пар-
тері, де вже жде їх публі-
ка. Видно батьків, котрі
вижидають синів зі споко-
єм, дальше засумовані мами
і сестри і т. д. Приходять
старі і молоді, а навіть
маленькі брати або сестри,
щоб побачити старших бра-
тів, які сидять за українсь-
кий університет. При ури-
довій асистенції п. Рибіцько-
го, протоколянта і трьох
дозорців відбувають ся при-
витане арештованими. На-
віть коли цілують ся, до-
зорці міряють їх строгим
зором, чи нема в сих поці-
луях чого підозрілого. Роз-
мові прислухують ся пиль-
но рад. Рибіцький та звиває
голосно говорити, „бо тут
є такі, що і мене — каже —
контролюють“. Хто привіс
які книжки, мусить наперед
зложити їх слідчому судії.
Що найбільше можна ареш-
тентам дати який дару-
нок до з'їдження. Відвідини
тривають кілька мінут, за
які кожний знакомий рад
би бодай привітати ся з
арештантами. „Ну, панове,
пращайте ся“, розлягається
ся голос слідчого судії а
відтак до дозорців: Proszę
wyprowadzić tych panów, a
sprawadzić trzech dalszych“.
При відході роздає арешто-
ваним листи.

Декількох з арештованих
нездужає тепер на жолудок,
декількох сильно змарніло,
але більшість добре трима-
ється, а деякі приходять
на відвідини веселі, повні
гумору. Найбільше клопоту
має управа тюрми зі сту-
дентом, котрий під впли-
вом тюремної скуки почув
в собі співацький хист а
навіть покликане на дири-
гента. А має такий органі-
заційний дар, що організує
хор через найгрубіші мури.
Тюремна управа грозить
репресіями, удасть ся до
рад. Рибіцького. Рад. Ри-
біцький теж йому грозить,
але „виновник“ не обіцяє
поправи, — бо як каже —
без сльви не може жити,
а кар не боїть ся, най йому
зложити і кайдани на руки
та дасть до темниці, він
каже, вже „хоче закушати
всього арештантського до-
бра“. Сей інцидент менше
серйозний, бо остаточно спів
не є такий злочин а нале-
жить лише до тюремних
епізодів, що підбадьорюють
духа арештантів.

(За „Ділом“.)

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ.

(Продовження з 1-ї сторони).

в 35-тім році життя на митрополичий Престол, на Архи-
князя нашої Церкви. Яко Митрополит поклав Він
вже й до тепер великі заслуги для нашої Церкви і
народа. Вичисляти тут всі ті заслуги, розуміється,
годі, і ми згадаємо лиш про деякі важніші. І так:
Митрополит зреформував цілковито гр. кат. духовний
семинар у Львові. Він оснував, чи внаслідок увів в
житє в Галичині давний монаший чин Студитів. Він
зложив церковно-суспільну часопись „Ниву“. Він
працює над тим, аби східні славянські Церкви, які
стоять в роздорі, повернули до єдності з одною все-
ленською Церквою і бере діяльну участь в конгресах,
скликуваних на сю ціль до Велеграду, в Моравії. Він
організував і провадив руське паломництво до Свя-
тої Землі. Він оснував руський музей старинностей,
в котрім переходять ся такі річи, як старинні образи,
церковні книги, іконостаси, рукописи і т. п. Він
старається ся о се, щоби священники були високо обра-
зовані і висилає богословів на студії поза границі
Галичини. Він оснував „Лічницю“, в котрій бідні
міста Львова і околиці знаходять безплатну лікарську
поміч. Він підпирає щедрою рукою наші товариства,
особливо ті, що мають на цілі вихованє молодіжи.
Він вибудовав дяківську Бурсу, з котрої виходять
образовані церковні півці. Він навідувався до Руси-
нів в Восні і Герцеговині і постарав ся о те, що
босанські заточенці мають своїх священників. А так
само йому все лежала на серці судьба нашої Церкви
за морем; лише Він, а ніхто инший, виборов аме-
риканське Епископство, а коли звідна Булла побачила
світло дня, то разом з Преосвященним Сотером
доложив Він всіх змагань, щоби та Булла осталась
лише на папері...

І в політичнім житю Русинів бере Митрополит
живу участь. Титулом свого високого становища є
Він віце-маршалком галицького Союму і членом ав-
стрійської Палати Панів і в тих законодавчих тілах
підпирає Він все, о скільки лиш може, справи Руси-
нів. Так приміром, коли кілька років тому назад, ру-
ські послали до Союму за-для непримиримости польської
більшости зробили сецесію, або по напому сказавши,
застрайкували і на соймові засідання не ходили, то до
сеї сецесії прилучив ся також і Митрополит. Хоч По-
ляки за се його зненавиділи і накидались на Него
лайкою по газетах, та Він однак з сего нічого собі
не робив. А недавно тому, бо лиш два місяці назад,
промовляв Митрополит горячо в справі кривд русько-
го народу в Палаті Панів і був се перший голос Ру-
сина в тій Палаті, від коли вона існує в Австрії.
І коли-б так коротко схарактеризувати теперішнього
Митрополита, то треба-б сказати, що під зглядом ре-
лігійним є Він справді; „Чоловік Божий“, а під зглядом
народним, що се здоровомислячий, щирый руський
патріот. А й се ще належить піднести, що імя Ше-
птицьких в руській Церкві не є нове, бо у 18-тім сто-
літтю засідало на митрополичім престолі аж трьох його
предків, іменно: Варлаам Шептицький, Атанасій
Шептицький і Лев Шептицький, тай всі вони запи-
сались красними буквами на сторінках нашої церковної
історії. Теперішній Митрополит довершив за короткий
відносно час свого Архипастирства много великих діл,
і можна бути більше як певним, що заслугами і
славою Він не лише дорівнає своїм предкам, але й їх
перевиспить. Митрополит є тепер як раз в силі віку,
бо 29. липня с. р. переступив Він що й до 45-ий рік
свого життя.

От-так розказали ми коротко, п'яте через десяте —
як то кажуть — про Митрополита Шептицького. Ще
раз повторяємо, що ми не мали наміру писати якоїсь
історії його життя або його діяльності, бо не тут на
се місце і пора. Так само ніхто не може думати, щоб
отсим писанем хотіли ми величати Митрополита, бо
такого величання Він певно від нас не потребує. Єди-
на ціль отсего письма є така, аби ширший загаль Ру-
синів, котрий чував і чує про Митрополита, пізнав
бодай трохи блище, хто се є той Гість, що сего тяж-
дня приїхав в Америку.*) Звернемо увагу на ще
одну річ. Іменно, ми вельмо майже зовсім повні, що
прим. наші „Москалі з під Горлиць“ не будуть розу-
міти ся на правах гостинности, та що вони з нагоди
приїзду Митрополита будуть обкидати його болотом
по своїх часописах. Ти однак любий Читачу, пізнав вже
дуже добре наших запроданців всякої закраски і їм не
дивуй ся. Вони-ж прецінь живуть тим, що брешуть, а Ти
знай, що се їх болото буде кидане злобними фальшивими
устама, що воно не вчепить ся Достойного Гостя та
що ціла їх писанина не буде нічим иншим, як тільки

*) Як раз тепер, коли отсе ч. „Свобода“ йде під пресу,
причалив корабель „Kronprinz Wilhelm“ до пристани в Гобокен,
Н. Дж. і там витають Митрополита Преосвященний Сотер
разом зі священниками, урядники Р. Н. С. і люде з доко-
личних парохій. Ми не можемо описати сего привітання в тім
ч. „Свобода“, бо в такім разі мусілаб вона значно припинитись.
Се учинимо в слідуючій числі. — Прим. автора.

„судомь глупца и смѣхомъ толпы“ — як каже Пуш-
кін, великий російський поет.

І вітай нам на американській землі Достойний
Гостю, Церковний Архикнязю, вітай! Ми не ставимо
Тобі триумфальних брам ані не стрічаємо Тебе хлібом
і солею, бо жіємо на чужій, не-своїй землі; по за те
знай, Достойний нам Гостю, що серця наші суть при Тобі.
А серця ті бють для Тебе великою любовію і вдяч-
ностію, бо посеред ріжних своїх занять не спускав Ти
ніколи з ока і нас, Русинів, яких мачоха-доля вигна-
ла за море. — Тай придивавсь, Достойний Гостю, як
працюють і живуть американські, руські поселенці,
як то серед нових обставин життя двигають ся вони
до гори, стараючись дорівнати иншим щасливішим
від себе тутешнім народам. Подиви ся на ті руські
храми Божі, котрі вірні діти своєї Церкви побудова-
ли з мозолів своїх рук. Прислухай ся до тих бур,
котрі так завзято лютують в нашії і над нашою Цер-
квою, грозячи їй загладю на новій землі... І коли
повернеш назад до старого краю, піднеси, Високий
Гостю, свій голос там, де треба, в обороні молодої
американсько-руської Церкви, котрої судьбою Ти все
так заповідливо опікувався, тай причини ся до сего, а-
би та Церква могла на своїй новій почві запустити глп-
боке коріне... І щоб Ти, Достойний Гостю, набрав через
свою поїздку до Америки нових сил до праці і щоби
сей Твій побут поміж нами записав ся як найкрас-
ним сномном у Твоїй пам'яті на ціле Твоє житє, най
сердечніше жєласє Тобі „Свобода“ іменем тисячів
своїх читачів.

II.

Проект.

Під розвагу Л. Л. Делегатам
на XI. Головні Конвенцію Р. Н.
Союзу в Америці!

В коротці стануть ради-
ти делегати над добром і
розвитком „Р. Н. Союзу“
на конвенції, що розпочне
ся 20. Септембра в місті
Cleveland, O. До сего часу
орган „Свобода“ поміщав
ріжні проекти членів Р. Н.
Союзу, бо кожний старав
ся поділитися зі своїми дум-
ками з другими членами
„Союзу“. Так само і я
як член нашої Організації
маю кілька думок, котрі
хочу прилюдно висказати.

1) Назва „Руський Народ-
ний Союз в Америці“ по
англійськи повинна звучати
„Ruthenian National Union
of America“.

2) „Руський Нар. Союз“
повинен купити дім на вла-
сність за суму неменше
\$50.000 до \$75.000 в біль-
шій місті як New York або
подібне. Р. Н. С. опікуєсь
фондами, як: желізний, си-
рітський, народний, бідних,
резервовий і Мол. Союзу;
ті всі фонди знаходять ся
на депозиті в шістьох бан-
ках: 1) The Market Street
National Bank, Shamokin,
Pa. 2) The National Bank,
Shamokin, Pa. 3) The U-
nion Trust Company of
Pittsburg, Pittsburg, Pa.
4) Pittsburg Trust Compa-
ny, Pittsburg, Pa. 5) Ger-
man Savings and Deposit
Bank Pittsburg, Pa. 6) The
First National Bank, Mc
Adoo, Pa. — отже в най-
безпечніших банках зна-
ходить ся маєток Р. Н. Со-
юзу. Однак Дім все таки є
безпечнішою льокацією
для капіталів Р. Н. Союзу.

3) Щоб Р. Н. Союз і на
дальше остав ся Народним,
чому оспорювані деким де-
які параграфи (як 193) ні-
чого невадять.

4) Щоб slovensk-y „Svo-
bod-y“ і надалше видава-
ти для тих, що ще до те-
пер не научились по ру-
ськи читати.

Конвенція відбулась в мі-
сті Hazleton або Wilkes-
Barre, Pa., тому, що в тих
містах єсть поважне число
Відділів Р. Н. Союзу, однак
там ні разу не було ще
Конвенції.

6) Щоб Головні Конвен-
ції на будуче відбувались
що 4 роки, тому що тепер
в виду величезного числа
делегатів, кожда Головна
Конвенція пожирає багато
гроша. Коли народ Злуч.
Держав відважує ся виба-
рити своїх урядників на про-
тяг 4-ох літ, то чому ж на
се не мігби відважити ся і
Р. Н. Союз, тим більше,
коли на сїм зашадить яких
10.000 доларів. Річні засі-
дання головних урядників
доконче єуть потрібні що
року.

Як старий член Р. Н. Со-
юзу і урядник маю в сїм
згляді вже досвід, тому то
і на тій підставі подаю
Шановним Членам і Член-
кням Р. Н. Союзу мої
думки для добра Організа-
ції під розвагу.

А. Шаронь, гол. касієр

**Зріст Р. Н. Союзу
за два літа.**

„В лучности сила“. Се
правда. Не забуваймо, що
лишень через солідарність
та добру волю в лучности,
можемо сьміло числити на
успіхи у нашому політично-
му чи економічному житю.
Хто переживав пам'ятну
„фінансову крізу амери-
цьких магнатів, тодішню без-
радність з браку готівки
дрібніших промисловців,
сей не заперечить, що тоді
потерпіли чимало і наші
робітники, котрі становлять
поважний процент населе-
ня. А однак мимо не пере-
житого ще цілком лихолітя,
а що важніше, мимо без-
потрібних партійних пере-
палок, та роздорів поміж
нами в тім краю, „Р. Н.
Союз“ не тільки що не за-
хитавсь ані на хвильку на

але мов на злість вороженькам кріпшас та могутніе з кожним місяцем, з кожним днем...

Придивім ся одже ближше, що властиво є причиною так несподіваного розвою нашої організації. Здогади є ріжні, як ріжні є мабуть причини так несподіваних успіхів у наших змаганнях.

Одні розвій нашої Організації мотивують тим, що „Р. Н. Союз“ могутніе в останніх часах тому, що переняв на себе греко-католицький характер.

Другі взріст нашої Організації приписують знова тому, що Р. Н. С. в Гол. Заряді має людей не тільки енергічних, але й відданих цілковито організаційній справі.

Більша частина однак Союзівців — о скільки знаю — є того переконання, що наша Організація кріпне, завдяки лишень ухвалі з останньої Конвенції, силою котрої змобілізовано місц. Організаторів, котрі за гроші з'єднують по усіх усядах будь поодиноких нових членів, будь основують цілі нові відділи.

Я годжусь, та гадаю, що усі три мотиви злучені разом, спричинили сей сьвітлий зріст Організації.

Не забуваймо однак, що в Америці побіч „Р. Н. С.“ існують ще і другі, подібні „Союзові“ заповомові організації, як прм. „Соединеніє“ та „Общество Р. Браств“ котрі від самого початку свого існування горлали, та горлають й до днес „на всі заставки“, що лишень у них нашому народови спасенє, позаяк вони лишень є правдивими „греко-кафголиками“, „уніятами“ і т. п. А однак організаційна акція тих заповомових інституцій ані в десятій часті не дорівнює „Союзіві“.

Що до другої точки, то признання невиспучій праці теперішнього Гол. Уряду є в місці і цілком оправдані.

Але знаємо чейже усі, що більшість з тепр. Гол. Урядників з неменшим завязем працювало для нашої Організації й перед трома, чотири роками назад; а однак Організація поступала чомусь мов з „Петрового дня“...

Виходить отже одно, що „Р. Н. Союз“ росте тому, що платить місц. Організаторам за їх труд. І се можливе.

Я однак, як теперішній гол. Організатор, позволяю собі сумнівати ся, чи марних 50 ц. котрі побирають місц. Організатори, і 10 ц. від кожного ново з'організованого члена, кодрі побирає гол. Організатор можна взагалі уважати за якусь платню, або хотай за відповідну надгороду, чи там „премію“ за працю.

Щоб пов. Союзівці могли виробити собі хоч яке таке понятє про дотеперішню систему в організованю нових членів, як рівнож про обставини, серед яких працюють усі дотеперішні наші Організатори для „Р.

Н. С.“ то не від річи — думаю — буде розповісти про ті домоги, яких жадає ся від усіх пп. місц. Організаторів.

Перед-усім, кожний місц. Організатор, хотай бути певним своєї надгороди, если і намовив двох, трох нових кандидатів до „Р. Н. Союзу“ то першою його спеціальністю є затягнути їх хочби силоміць до дохтора. Лікар, обшукавши ново, го кандидата із усіх сторін, себто переконавшись, що кандидатом в члени Р. Н. Союзу не бракує ні ані носа, ані вуха, ані ребра, що у нього усе ще є в порядку, підписує декларацію і каже собі заплатити за сей „Job“ если не \$1.00, то найменше 50 ц. Але на тім ще не кінець. Щоб дістати „премію“, місц. Організатор має представити ще нового члена перед Старшиною свого відділу. Місцева Старшина переконавшись, що новий кандидат здоров та що він кріпко держить ся своєї церкви і народности, приймає кандидата в члени нашої Організації, а місц. Організатор може аж до перва годі бути певним, що 40 ц. капне йому в карман. Але й на тім ще не кінець. Щоб дістати премію, місц. Організатор мусить відіслати „сертифікат“ за кожного нового члена гол. Організаторови. Гол. Організатор ствердивши, що все як слід, відсилає рахунок до провіреня гол. Секретарови, гол. Секр. відсилає його дальше до ствердження гол. Предсідателеви а гол. Предсідатель як найвишша виконавча власть відсилає сей рахунок гол. Касієрови, який переконавшись, що все в порядку, виплачує до перва відповідну суму гол. Організаторови, а сей доперва може приступити до виплати місц. Організаторів. Значить, що не один місц. Організатор, заки врепті й діждесь своїх 50 ц. чи \$1.00, то не разнакладе єдицільком парламентарних епітетів на адресу гол. Організатора, если нестарчить сараці вже хочби й рутенського терпцю.

Фактом є однак, що усі наші місц. Організатори мимовисше начеркненої системи з припоручених їм обовязків надсподівано доволяючи.

Честь отже кому честь, але годі мені промовчати заслуги усіх тих, котрі в моральний чи матеріальний спосіб допомогли мені, як рівнож і мому попередникови, п. А. Гелі у так красному ділі...

Від часу останньої Конвенції до кінця августа с. р. трудилися для добра і слави „Р. Н. С.“ отці Добродії і Всч. Отці:

Л. Гурейтук, Shamokin, Pa. 34 членів.

Іван Воргач, Mt. Carmel, Pa. 12

Д. Хомяк, Olyphant, Pa. 28.

Ів. Посипанко, McAdoo, Pa. 44.

І. Тарбай, Elmira Heights, N. Y. 7.

К. Феценко, St. Clair, Pa. 60.

Я. Полівка, Ansonia, Conn. 37.

о. Д. Добротвор, Yonkers, N. Y. 44.

Гр. Копча, St. Louis, Mo. 44.

Он. Гриньків, Buffalo, N. Y. 57.

Н. Сміт, Seymour, Conn. 1

П. Феш, Homestead, Pa. 7.

Н. Гезчук, Mahanoy Plane, Pa. 16.

Гр. Озога, Rhone, Pa. 39.

Ів. Гиматрик, Breslau, Pa. 15.

П. Лозинський, Northampton, Pa. 104.

Д. Полянський, Auburn, N. Y. 2.

Ів. Феція, Syracuse, N. Y. 51.

П. Валах, Edwardsville, Pa. 8.

Й. Нипот, Manor, Pa. 3.

А. Хованець, Passaic, N. J. 31.

Ів. Кречковский, Philadelphia, Pa. 21.

П. Середняцкий, Ambridge, Pa. 49 членів.

Ів. Мигалик, Ambridge, Pa. 32.

М. Накрейко, Holyoke, Mass. 47.

В. Копчак, McKees Rocks, Pa. 13.

Т. Тимкевич, Cohoes, N. Y. 13.

Ів. Яніцкий, Vanderbilt, Pa. 6.

С. Милинович, Jersey City, N. J. 45.

Т. Пацала, Jersey City, N. J. 16.

А. Онісик, Jersey City, N. J. 40.

А. Дипель, Jersey City, N. J. 5.

О. Рекрут, Providence, R. I. 6.

Гр. Болух, Crompton, R. I. 17.

Ів. Голда, Mt. Carmel, Pa. 6.

Ів. Войда, Minersville, Pa. 10.

С. Маркевич, New Alexandria, Pa. 45.

Ів. Федан, Canonsburg, Pa. 6.

А. Романчук, Hazleton, Pa. 25.

Ст. Кінь, Lancaster, N. Y. 4.

Т. Судія, Cross Fork, Pa. 4.

Ев. Водак, McKees Rocks, Pa. 28.

Ів. Сенюк, Taylor, Pa. 10.

Ів. Парилляк, New Britain, Conn. 6.

В. Шипула, Beaver Meadows, Pa. 20.

М. Годованський, Wilkes Barre, Pa. 44.

В. Мамрик, Lakewood, O. 13.

А. Кукурруза, Perth Amboy, N. J. 25.

Д. Степась, Perth Amboy, N. J. 3.

М. Поляк, Philadelphia, Pa. 41.

Р. Слободзян, Philadelphia, Pa. 14.

Гр. Ковалевич, Sayre, Pa. 45.

Гр. Черкас, New York, N. Y. 7.

А. Цурковский, (Ред. „Свобода“) 28.

Ів. Білобрат, New York, N. Y. 18.

М. Белей, Springfield, Pa. 21.

Ю. Зубко, Trenton, N. J. 13.

Іл. Онушко, Egypt, Pa. 40.

П. Решетар, Lorain, O. 7.

В. Паратюкевич, Newark, N. J. 60.

А. Клим, Smoke Run, Pa. 39.

В. Каськів, Carnegie, Pa. 4.

Ю. Крет, Philadelphia, Pa. 4.

Й. Присташ, Youngstown, O. 7.

Ів. Корчинський, Little Falls, N. Y. 21.

Ем. Мамчак, Elizabethport, N. J. 25.

Ів. Коцкий, New York, N. Y. 13.

Ф. Сенків, S. Altoona, Pa. 4.

С. Паланіца, Allentown, Pa. 16.

А. Трач, Allentown, Pa. 12.

І. Яремий, Pittsfield, Mass. 29.

К. Пелешак, Perth Amboy, N. J. 9.

М. Чумер, Perth Amboy, N. J. 14.

Ів. Дубланіца, Sheffield, Pa. 38.

М. Бурчицкий, Herkimer, N. Y. 46.

Я. Притика, Jamaica, L. I. N. Y. 16.

Ів. Лакота, Scranton, Pa. 60.

М. Камінський, Scranton, Pa. 18.

Г. Бішко, N. Hadley, Mass. 5.

Гр. Гавриляк, Chicago, Ill. 26.

М. Бельнін, Гр. Клим, Perth Amboy, N. J. 34.

Л. Демко, Scranton, Pa. 124.

І. Терплицев, Chauncey, Pa. 26.

Й. Цибух, Chauncey, Pa. 7.

П. Пуцило, Detroit, Mich. 8.

Гр. Пипюк, Manchester, N. H. 6.

М. Петровський, St. Louis, Mo. 89.

П. Решетар, Lorain, O. 20.

Ів. Мельник, Sunderland, Mass. 8.

П. Гаврила, Hazleton, Pa. 49.

Н. Теплий, Ford City, Pa. 24.

М. Лукач, South Fork, Pa. 9.

Гр. Гінда, Newark, N. J. 86.

Ів. Німий, Herkimer, N. Y. 42.

Т. Шеремета, Minneapolis, Minn. 39.

М. Косонора, Port Jervis, N. Y. 54.

С. Мельник, Auburn, N. Y. 45.

о. С. Ващишин, Monessen, Pa. 34.

О. Шеремета, New York, N. Y. 8.

Ів. Матейко, New York, N. Y. 3.

Ев. Грабар, Slatedale, Pa. 63.

Ів. Цебрик, Swoyers, Pa. 21.

І. Войнаровский, Carteret, N. J. 48.

Й. Вадак, Carteret, N. J. 20.

В. Роздільский, Cambridge, Mass. 25.

Ів. Калита, Boston, Mass. 18.

Ів. Ількович, Cleveland, O. 21.

П. Гаврилів, Bayonne, N. J. 18.

Д. Підгайний, Bayonne, N. J. 5.

І. Ганашицкий, Brooklyn, N. Y. 18.

С. Кучма, New York, N. Y. 2.

Т. Польовий, Rochester, N. Y. 16.

о. В. Запечковий, Youngstown, O. 55.

В. Викліч, Elmora, Pa. 29.

Ів. Матлюк, Chicago, Ill. 29.

С. Запотоцкий, Wilkes Barre, Pa. 23.

І. Сторощко, Belle Valley, O. 25.

М. Ворона, Belle Valley, O. 6.

Ефрозія Вовчак, St. Clair, Pa. 4.

Л. Демко, Scranton, Pa. 12.

Г. Дзюбко, Scranton, Pa. 12.

С. Ядловський, Paterson, N. J. 66.

М. Гобко, Paterson, N. J. 13.

С. Киценюк, Elizabethport, N. J. 17.

А. Дронжевский, Elizabethport, N. J. 12.

М. Мисків, Rossford, O. 19.

Ів. Цеплий, Rossford, O. 16.

о. М. Данилович, New Alexandria, Pa. 44.

Гр. Мельник, 49.

Марія Дзєндзель, New Alexandria, Pa. 2.

С. Зильчинський, Philadelphia, Pa. 15.

А. Стейзер, Chicago, Ill. 23.

В. Костів, Chicago, Ill. 2.

П. Черкас, Trenton, N. J. 9.

М. Возний, Wilmington, Del. 53.

В. Воловник, Coatesville, Pa. 27.

С. Мацейовський, Pittsburg, Pa. 85.

М. Зятник, New Britain, Conn. 32.

Ів. Мачуга, Frederickton, Pa. 16.

А. Ромжа, Sheffield, Pa. 22.

Й. Цаповський, Spring Valley, N. Y. 16.

о. Н. Підгорецький, New York, N. Y. 29.

Ів. Масляк, McKees Rocks, Pa. 21.

С. Шпайдо, Duquesne, Pa. 25.

В. Лазар, Ambridge, Pa. 42.

о. А. Улицкий, Jersey City, N. J. 42.

Д. Ярдан, Hartford, Conn. 18.

о. В. Петровський, Auburn, N. Y. 52.

Анна Френко, Taylor, Pa. 37.

о. К. Курило, Perth Amboy, N. J. 27.

І. Цебрик, Swoyers, Pa. 31.

М. Грацонь, Glassport, Pa. 11.

Ф. Парибус, Syracuse, N. Y. 22.

Х. Корендович, New York, N. Y. 15.

Д. Муцак, Chauncey, Pa. 15.

В. Сорока, Whiting, Ind. 13.

М. Угорчак, New York, N. Y. 174.

о. Е. Кузів, Wilkes Barre, Pa. 23.

Із. Костюк, Chicago, Ill. 27.

А. Горошак, Harpersville, O. 19.

В. Іжак, Whiting, Ind. 78.

І. Моранець, Chicago, Ill. 89.

С. Вульшин, Coatesville, Pa. 30.

Ів. Скакандий, Whiting, Ind. 113.

М. Лазука, Cleveland, O. 103.

Н. Цижик, Youngstown, O. 154.

Й. Ялечко, Ramey, Pa. 109.

Й. Запотоцкий, Scranton, Pa. 201.

М. Бабій, Olyphant, Pa. 205.

П. Прешляк, McKees Rocks, Pa. 327.

Разом отже з'організовано 5.510 нових членів!!!

Такий є менше більше результат дволітньої праці славних наших патріотів.

Працювало в різних порах року, по різних усядах америчької Русії для „Р. Н. С.“ 171 місцевих Організаторів, сто сімдесят палких руських сердець било мов на команду гол. Організатора, щоб більше

а більше придбати нових членів. Чому? Позаяк працювалисьмо всі для ідеї, для своєї рідної — питомої справи!

Працювалисьмо безнастанно, працювалисьмо мимоперепон та докорів своїх і чужих, вороженьків тай невороженьків і зробили, що могли...

Тепер на Вас, Панове Союзівці черга: судить, чи вивязалисьмо ся з припорученого нам великого діла як слід?

Если так, не давайте нічо крім теплого слова признання за працю, а ми радіти мемо, що славні Союзівці з'уміли опінити наш труд та змагання для нашої великої народної ідеї!

М. Беля,
гол. організатор Р. Н. С.

Пассаїк, Н. Дж.

Перше братство Р. Н. Союзу, яке зрозуміло наше сирітське положенє, положєне обреханих, зрабаваних і підло здраджених Русинів гр.-кат. в Пассаїку, єсть честне братство сьв. Георгія від. 135. в Смок Рон, Па., котре, як би вичитало всі наші душевні болі, страждання з нашої відозви, без довгих нарад-балаканки, без намислу, а радо і щиро ухвалило дати нам ласкаву поміч, засилаючи від братства \$5.00 а від своїх членів зібрало \$10.10! При тім залучили чесні члени згаданого братства від себе письмо повне симпатії, брацкої любови і не фальшованої щирости, в котрій заохочують нас до енергічної борби і героїської витривалости. Письмо се, а і імена дорогих братів жертводавців посилаємо до нашої любой Свободи до видрукowania, а рівночасно складаємо щиро подяку Вам, дорогі країни за Ваш ласкавий дар і сердечний привіт. Най Господь Бог вислухас Ваші молитви в хвили страждання так ласкаво і радо, як Ви вислухали нашої просьби. Бог заплати!!

Письмо і імена чесних жертводавців є слідує:

СОПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почетний член
Р. Н. Союзу.

Іх Пресвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший ру-
ський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:

о. Михайло Балог,
712 Carson St. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:

Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:

Федор Гут Кульничий,
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шарпона,
524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Геодизій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Бея, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбаль, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

о. Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.

Василь Гришко, 439 N. 6th Ave.,
Scranton, Pa.

Михайло Бабій, Box 1464 Oly-
phant, Pa. Lack. Co.

Директор друкарні:

о. П. Понятишин,
Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканя:

326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.

Редактор:

Авгін Цурковський, 184 Hudson
St. New York, N. Y.

Менеджер друкарні:

К. Кирів, 84 Hudson St., New
York, N. Y.

Головний організатор:

Мих. Бея, 56 Hamilton St.,
Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
за знаходиться під числом 123
Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
приймає членів до 45 літ життя.
Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ні
або рух \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отец родини в шпитали
божевільних, Союз платить
що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГолошень В „СВОБОДІ“.

- 1) ОГолошення БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ді-
стануть на жадана листовно.
- 1-о, 2-о або 3-и разові ОГолошення БИЗНЕСОВІ по 8 цнт. від
слова за кожний раз.
- ДРІБНІ ОГолошення, як: мітинги браути і товариство належачи-
х до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в
Відділах Р. Н. Союзу“.
- ОГолошення ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по
2 центи від слова для браути і товариство належачи до Р. Н. Союзу,
а для товариств не належачи до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.
- ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за най-
менше 10 слів.
- КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.
- ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центи від слова за найменше
10 слів.
- Одноразове оголошення адреси 25 центи.
- Належність за всяке оголошення мусить бути прислана в еори та
в цілому. В противнім разі оголошення безсильно не поміщає ся. На-
лежність за дрібні оголошення можна прислати також поштовими
марками.
- Кожде оголошення мусить бути в редакції на тиждень перед да-
тою виходу того числа часописи, в яким воно має бути поміщене. Ого-
лошення телефоном не приймає ся.
- За зміст оголошень або за відвічальність оголошуючих ся в ча-
сописи фірми редакція не приймає ніякої відвічальності.
- Кого-б скриджено, або в ким зли обходжено-б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошукства, викине ся оголо-
шення несовісної фірми; крім сего редакція доложить всіх старань, щоб
ошукства потленути до відвічальності.
- Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шення, не подаючи причин.
- Редакція має право жадати від фірми або негнанних осіб, щоб
прислати докази, що ведуть сей бизнес чесно і дійсно вможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошенні.
- В оголошенні мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошення.
- Оголошення мусить бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні паперу.
- За дрібні оголошення редакція не висилає ніяких поквитовань.

До всіх Ви. Секретарів і Організаторів відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не
прислали декларацій без виповнення свідомства лікар-
ського, яке находить ся на другій стороні декларації,
позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ,
мають предложити метрику або який инший доказ
свого віку.

Рівнож при виповнюванню декларацій просимо на-
те уважати, щоби на декларації було подано на яке
посмертне член хоче належати перекрешенем слова
ціле або половину посмертне (ого), кільки має він і його
жениа літ, імя жени або якого иншого члена родини,
після того, кому член записав посмертне. Секретарі
мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не
вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої
віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на де-
кларації пером знак хреста, уміючий писати має
підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.
Місячні справоздання т. є. друки на жовтих карт-
ках, як також адреси нових членів прошу виповню-
вати і прислати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу в Америці.

До всіх довжників,
що винні друкарни „Свободи“ за виготов-
лені друкарські праці.

Усіх, кого се тикає ся, просить ся в як найко-
ротшим часі вирівнати свої задеглости, позаяк перед
Конвенцією рахунки друкарні мусять бути замкнені.
В противнім разі адміністрація буде приневолена по-
дати спис довгуючих відділів Головному Уряду Р.
Н. Союзу, щоб сей стягнув разом з розметом довг
друкарні за всякі друкарські праці.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Рух
в відділах Р. Н. Союзу.

DERRY, PA. бр. сьв. Ів.
Крест. від. 227 звиває всіх
своих членів, щоби кожний
явив ся дня 28-го серпня
о год. 9-ій рано в церкві
в Дерри, звідки удасть ся
на посвячене прапора до
гр. кат. церкви в Latrobe,
Pa. Неявивший ся член за-
платить 1 дол. кари. — В.
Баран пр., А. Королевят
кас.

Балі і Представлення

(Оголошення в сій рубриці коштують:
для бр. в Р. Н. Союзі і гр. кат.
парохій по 2 цнт., а для всіх
других по 4 цнт. від слова).

Великий Балъ

устроює

Братство сьв. О. Николая
Від. Р. Н. С. 53 дня 5-го
вересня на (Labor Day) в
гали „Просвіта“, на 7 ул.
S. S. Pittsburg, Pa.
Балъ розпочне ся о год. 4
по полудни.

Маємо честь запросити
„всіх і вся“, бо на Балю
буде чим поткритись чим
хто тільки хоче. Музика
найдобірнійша. Сердечно
прийемо всіх. За найду-
шу услугу ручить уряд

брацкій — Н. Війтович пр.,
Ол. Виташ секр., Гав. Фе-
дорча кас.

Конкурс.

Руска Громада в Шамокін, Па.

глядає

дяно-учителя.

Вимагає ся красного го-
лосу і ґрунтового знания
провадження хору. — Посада
до обняти від 15-го лат. септ.
Рефлектуючі на сию посаду,
зволють зголосити ся на
адресу:

Rev. Jno. Konstankewicz
SHAMOKIN, PA.

Дрібні оголошення.

(Оголошення в сій рубриці коштують
по 3 цнт. від слова).

Михайло Угорчан,

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР

виповняє різні українські і інші
костюми на представлення і характеризує
по иньких ділах. Замовляв приймає
на 14 днів перед представленням.
641 E. 11-th St., 2nd floor, New York.

Печатка

з Вашим адресом, банса літер, фар-
ма, штучна фотографія, инини до
виучени ся штук, перо атраментове

Всього разом одного долляра.

А. М. Wasiurkow

2818 2nd Street, CHESTER, PA.

Представлене!

РУСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ АМАТОРСЬКИЙ КРУЖОК
в ОЛИФАНТ, ПА.

виставить на дни 27. Августа 1910 р.

дві штуки

ВІДЬМИ, комедія в двох актах Андрія Веретільника.
НЕ КЛЕНИ, образ з життя нар. в 1. акті І. Я. Луцка.

ОСОБИ:

„ВІДЬМИ“:

Олена, молода вдова — п-на П. Борсух
Текля, її сусідка щара товаришка —
п-на М. Нестор.

Давид, молодий 20 літ, дик, братанок
і вихованок Олени — т. М. Душний

Прокіт, старий дід, пастух, чарівник
— т. Г. Тетерка.

Хайм Гольдмахер, арендар — т. А. Про-
кіпчак.

Діє ся на селі.

„НЕ КЛЕНИ“:

Стефан, господар, літ 60 старий —
т. М. Хомви.

Анна, друга его жінка, літ 45 — п-ні
Л. Сваля.

Петро, син Анни в першого подружжя,
літ 16 — т. В. Борсух.

Марта, дочка Стефана в першого по-
дружжя, літ 18 п-на С. Шопей.

Химка, сусідка — п-на Е. Сваля.
Яцко, сусід літ 40 — т. Т. Шопей.

Діє ся в хаті Стефана.

Режисер п. Михайло Бабій.

Представлене відбуде ся в шкільній гали.

В антрактах буде сьпівати місцевий мішаний хор.

Початок о год. 7.30 вечером.

Ціни місць: І. ряд 50 цнт., — ІІ. ряд 25 цнт., — для дітей 10 ц.
Часть доходу призначена на Рідну шкolu і на
пам'ятник бл. п. Адама Коцка.

На се представлене запрошусь Русинів щирих
Українців з Олифант, Па. і околиці.

КОМІТЕТ.

Всенародне Віче Русинів
в Latrobe, Pa.

в справі подій на львівськiм університеті відбуде ся
в неділю дня 28-го августа о 4 год. по полудни в гали
церковній на Miller Street. — За Комітет

о. М. Данилович.

Велике Народне Віче

в справі послідних галицьких подій відбуде ся дня
4-го вересня 1910 о год. 4-ій по полудни на Ключіс
(Kluzis Hall)

44 Social Street, Woonsocket, R. I.

Приходьт як найчисленнійше, щоби скріпленими
силами запротестувати проти галицьких плянунів та
австрійських властей, а висказати співчуте погибшим
героям. Просить ся оо. Духовних з сусідних околиць,
щоб були ласкаві взяти участь.

КОМІТЕТ:

о. Вол. Довгович, Андрей Швець, Теодор Магалис,
Василь Патрило, Йосиф Липський, Михайл Чагарин,
Петро Кудяреський, Онуфр. Червінський, Мих. Веселюк.

Чи знаєте, що Русини живучі між одноміліоновим
населенєм Польського народу устроюють

в West Pullman Chicago, Ill.

Велике Народне Віче

в справі послідних подій на львівськiм університеті,

котре відбуде ся

в неділю, дня 28-го серпня 1910 р.

в гали М. Гавришків 12048 Halstead Street

Братя і Сестри, у кого єсть єще каплина ко-
зацької крови, нехай прийде на віче.

Реферати виголосять: 1. д. В. Костів, 2. о. Н.
Струтинський, 3. о. М. Балог, 4. д. С. Янович, 5.
Д-р М. Карлюк.

Комітет.

Габт-ахт!

Позір!

Бачність!

Українська Банда (музика)

в Jersey City, N. J.

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЪ

в понеділон, 5-го септембра 1910 р.

(Labor Day)

в Elks Assembly Hall,

188 Grand Street.

Поч. о год. 3-ій по пол.

Вступ від особи 25 цнт.

За добру нававу ручить

КОМІТЕТ.

Новість!

Кожний може бути сам друкарем. Кож-
дий потрафить зробити собі сам печатку
за такі гроші.

Ми поста- **руські гумові букви** яких до сего часу в Аме-
рили ся о риди не було.

В пуделку знаходиться 312 руських букв, форма на початку о з
рядом, ручка, фарба і щипці; все то разом коштують 75 центів.

Маємо також латинські букви по 25, 50 і 75 центів.

Агенсам відповідині рабат. — Гроші треба прислати моні-ордером,
бо степісв поштових не приймаємо.

RUSKA KNYHARNIA

439 NORTH 6th AVENUE, SCRANTON, PA.

Надіслане.

Пригадка філадельфій-
ським патріотам.

Як-раз с. р. в юнію ми-
нув рік як в Філадельфії,
Па. відбулось народне віче
в справі Мирослава Січин-
ського.

На тім вічу зібрано жер-
тви в квоті \$55.00 і поло-
вина з зібраних грошей бу-
ла призначена на Фонд О-
лени Січинської, а полови-
на на Фонд Мирослава Сі-
чинського тут в Америці.
Так само на вічу всі при-
сутні згодились злучити ся
з пітсбурськими патріотами
в цілі збирання дальших
жертв на Фонд М. Січин-
ського.

Тоді також завязав ся
був Комітет, котрий має
старати ся о дальші жер-
тви на сей фонд, а до ко-
трого то Комітету і я гріш-
ний належав яко голова.
Та на жаль, той Комітет
не приніс жадного хісна.
Сталось воно звичайно по
руськи.

Коли пізнійше я побачив,
що ніхто більше жертв не
збирає, так я сейчас поло-
вину сих грошей (137 к.)
вислав до Галичини до ред.
„Діла“ яко суму призна-
чену на Фонд Олени Січин-
ської; поквитованє на сю
висилку є у мене, а певна
річ, що мусіло бути оголо-
шено і в „Ділі“.

\$27.50 зістались в руках
касiera, д. Г. Шагали, де і
до днесь находить ся. Чо-
му він сих народних гро-
шей до сего часу не заслав
там, де вони належать, д.
Гр. Шагала буде ласкав з
того сам оправдатись.

Коли я відіхав з Філя-
дельфії, Па., я написав
кілька листів і пригадував
д. Шагали, аби зробив лад
з народним грошем, та д.
Шагала навіть не був ла-
скав відписати мені на мої
упішнення. Чому не знаю.
Пізнійше я написав лист
до д. Ст. Демкова, секре-
таря Комітету і д. Ст. Дем-
ків мені відписав, що „гро-
ші находить ся в добрих
руках, що гроші не пропа-
дуть“ і т. п. Я ждав даль-
ше.

Аж ось нараз читаю в
„Свободі“, що Пітсбур-
ський Комітет нагадує і у-
помнає ся о ті гроші. Та
на тім не конець? Во і в
в „Союзі“ хтось, таки з Фі-
ладельфії нап'ятував і пи-
тає ся, де поділи ся гроші
з віча філадельфійського,
котрі були призначені на
Фонд Мирослава Січинсько-
го? Я чекав дальше. Гадав,
що може тепер якось прий-
де до ладу з тим. Однак
як бачу, то д. Шагали се
не в голові, і гроші народ-
ні до днесь лежать у него.

Отжеж я, як ініціатор
того віча — а тим більше
голова Комітету, позволяю
собі ще раз пригадати д.
Шагали публично, аби гро-
ші в кв. \$27.50 з процен-
том заслав там, де були
призначені т. є. на Фонд
Мирослава Січинського на
руки секр. Eugeny Hwozdk
705 Mint Alley, S. S. Pitts-
burg, Pa.

З поважанем

Михайло Бабій.

Петро Ярема

руський погребник

виповчає керці на весілля, хрести-
на і всі інші дрібні заклади.

115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

(між 7-ю а 8-ю ул.)

Телефон: Orchard 2568.

Цозір Братства!

Роблю всі братські річі най-
ліпше і найкраще, а найліп-
шого матеріалу за дуже при-
ступні ціни і за роботу гаран-
тую. Продаю книжки і на жа-
дає посилюю цінки.

Більш довготривалим членом Р. Н.
Союза. Проч а чужини; уда-
вайтеся до свого! Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумори-

стично-сатиричну часо-
пись „ШЕРШЕНЬ“!!!
Коптуйте \$1.50 на рік. —
SZERSZEN

439 N. 6-th Ave. SCRANTON, PA.

Книжки

які можна дістати вскладі кни-
жок „Свобода“:

	цнт.
Америка	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела Книжочка з образ. ..	35
В Старім і Новім краю	25
Демо про звірять	30
Емігрант	15
Жовірі	10
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
Зуб за зуб	10
Коротка Історія Русь	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угор- ських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
О підземних скарбах	25
Оповідання	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець світа	15
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русиним ..	10
Релігійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Сонник	30
Товариска ворожка	15
Хто з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ...	60

Молитвенники в красній оправі.	
Бог Надежда моя	\$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. опр.)	.75
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер- ковні	10
Книжочки Братські	10
Помяники померлих душ ..	10
Метрики хрещення	3
Метрики шлюбні	3
Метрики смерті	3

Пішіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson St., New York.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Сильні м'язи пічч Вам не по-
можуть, наколи Ви терпите на
Ревматизм. PAIN EXPELLER силь-
но втираючи сейчас принесе Вам
полегшу і усуне причину боля-
ки. — В ціні по 25 цнт. і 50 цнт.
по всіх аптеках.

F. Ad. RICHTER & CO.

215 Pearl St. New York.

METALLIC HEELS AND COUNTERS

Металеві обцаси і залітки
Для майнерів, каменарів, фармерів і
всіх, що роблять при тяжкій роботі.
Лекції від шкіри. Тривалі у вжитку.
Лекції до прикріплення. Кожен швейц
Нам їх наложать або доставить їх враз
в чоботами у Вашого купця.

Пішіть по книжочку в поясненні.

UNITED SHOE MASHINERY CO.

Boston, Mass.

Ш. з 17 каміннями
Желізнничий
годинник для
мужчин і жінок, накручує
ся без ключика,
позволяючи, а
гваранцією на 20
літ, подвійні ку-
верти красю вврі-
зані. Ходить без
условно точно на спеціально зробле-
ний для людей, котрі роблять при же-
лезничих, і гварантує ся на 20 літ. Не-
звичайна нагода. Ми вийшлим сей
годинник на кождо адресу за посилан-
ням (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пере-
силки, з тим привілеєм, що кождий
може його оглянути, і если ему не по-
добає ся — то тоді не потребує платити
ані одного цента. За такий годинник у
нижнього купця треба заплатити 35 дол.
Дуже гарний 14 зар. золотом поволо-
чений ланцюжок в даровиском — до-
дає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO.

1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Російсько-
Американська Лінія.
Одинона без пересіданя
поміж
Америкою і Росією.
(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ

відпливають з Нью Йорку:

„Лігуанія“ — 20-го серпня.

Ціна шифарт:

До Роттердаму. До Ліваля.

\$31.00 — III класа — \$38.00

\$33.00 III класа — \$40.00

\$43.00 — II класа — \$50.00

З Ліваля:

II класа А \$57.50 — II класа В —

\$52.50 III класа \$38.50.

Крім того пасажирів III-ю класою

платять \$4.00 як таксу жа-

дану американським правитель-

ством. 2-5

А. E. Johnson & Co.,

Gen. Pass. Agents,

27 Broadway, New York.

Вироби Брацкі

машлі, шапки, відзнаки,

хоругви, уніформи.

Ціна і провек ввселяє

даром.

Можете шукати до нас по вулиці,

своєнським або польським.

В. Н. MORGAN

13 N. MAIN ST.

SHENANDOAN, PA.

Русини Пітсбурга! ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ,

ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старайтесь пізнати та пізнати скла-
дати свої ошадности в стійтовім Банку
на розі ул. Carson-a і 14-ої.
Сей банк є одним з найстаріших і най-
певніших банків, що цілковито забез-
печує Ваші ошадности. У нас склада-
ють ся гроші чернові, братовні, сирі-
тські і ин. Кождий, що має у нас
гроші, отримує на бажане вигід стейто-
вих контролорів.

Продаємо корабельні карти
на найліпші лінії, а гроші
до краю висилаємо по поч-
товім курсі

German Savings
and Deposit Bank
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.

И. Е. Рот, прес. А. П. Міллер, кас

Ол. Бучар, ур. банк.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

THE FIRST

NATIONAL BANK

OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50,000.00. Надвишка

і нерозділені зиски \$93,000.00.

Заснований 1864 року.

Правадять загальний банко-

вий бизнес. Видає міжнародні

моні ордері, драфти і пересилає

гроші до всіх частий світа, по-

зичає гроші на реальности. Де-

позити сего банку подвоїлись

протягом послідних 5 літ і вино-

сять тепер около \$500,000.00.

Гроші пересилає через фірму

Knauth Nachod & Kuhne, New

York, N. Y.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Пологоджує всі справи в галичині.

Процеса спадкові і групові. Відбере

гроші від довжників. Справи військові.

Опоряджує контракти, повномочія і всі

інші документи. Перепроводжує інтабу-

ляцій і всі вписи гіпотечні. 2-

3 N. Main Str. WILKES-BARRE, PA.

Адрес почтовий:

JULIAN CZUPKA, LL. D.

3 N. MAIN STR. WILKES-BARRE, PA.

Одинокий руский адвокат і нотар на

цїлу Америку Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПНА

Консулярний комісар.

Ч. 1435. КВІТ \$200.00
на двіста доларів, котрі місцевий уряд отримав як похор. кошта по Петрі Ермешк з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Tower City, Pa. 19 авг. 1910.
Ю. Шеренчко.
Свідки:
Альберт Рега,
Мих. Савка.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 161.
Юрій Негі предс.
Юрій Серенчко секр.

Ч. 1437. КВІТ \$850.00
на вісімсот п'ятьдесят доларів, котрі п. Агата Яворска отримала як посмертну допомогу по мужу Івані з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
New York, N. Y. 3 августа 1910.
Агата Яворска.
Свідки:
Іван Молчко,
Іван Сюдяк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 117.
Ганачівський предс.,
І. Білобрам секр.

Ч. 1438. КВІТ \$150.00
на сто п'ятьдесят доларів, котрі місцевий уряд отримав як похор. кошта по Івані Яворскім з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
New York, N. Y. 3 августа 1910.
Петро Ярема.
Свідки:
Іван Молчко,
Іван Сюдяк.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 117.
Ганачівський предс.,
І. Білобрам секр.

Ч. 1441. КВІТ \$100.00
на сто доларів, котрі місц. уряд отримав як похор. кошта по Михайлі Чарножичк з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Moneppen, Pa. 6-го августа 1910.
Френк Янковський.
Свідки:
Яким Цимбала,
Василь Сивик.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 62.
Стефан Цимбала предс.,
Николай Сивик секр.

Ч. 1442. КВІТ \$357.00
на триста п'ятьдесят доларів, котрі п. Зузанна Пех отримала як посмертну допомогу по мужу Михайлі з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Dunlo, Pa. 10-го августа 1910.
Зузанна Пех.
Свідки:
Іван Чеселка,
Юрко Гдуля.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 61.
Іван Мігалик предс.,
Андрей Чінгели секр.

Ч. 1443. КВІТ \$143.06
на сто сорок три доларів, котрі місцевий уряд отримав як посмертну допомогу по Михайлі Пех з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Dunlo, Pa. 10-го августа 1910.
Зузанна Пех.
Свідки:
Петро Гдуля,
Іван Мігалак предс.,
Андрей Чінгели секр.

Ч. 1445. КВІТ \$850.10
на вісімсот п'ятьдесят дол. 10 ц., котрі п. Юлія Ковач отримала як посмертну допомогу по мужу Михайлі з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.

Beaverdale, Pa. 3 августа 1910.
Юлія Ковач.
Свідки:
Митро Гомяк,
Юрій Кучала.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 126.
Михайло Юска предс.,
Михайло Стифка секр.

Ч. 1446. КВІТ \$149.90
на сто сорок дев'ять і 90 центів, котрі місцевий уряд отримав як посмертну допомогу по Михайлі Ковач з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Beaverdale, Pa. 3 августа 1910.
Михайло Стифка.
Свідки:
Василь Гомяк,
Петро Ковальський.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 126.
Михайло Юска предс.,
Михайло Стифка секр.

Ч. 1447. КВІТ \$320.00
на триста двадцять два доларів, котрі п. Марія Кортун отримала як посмертну допомогу по мужу Дмитрі з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
West Seneca, N. Y. 14 авг. 1910.
Марія Кортун.
Свідки:
Василь Онукевич,
Михайл Миськів.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 149.
Теодор Петришин предс.,
Михайл Бойко секр.

Ч. 1448. КВІТ \$180.00
на сто вісімдесят доларів, котрі місцевий уряд отримав як похор. кошта по Михайлі Корнута з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
West Seneca, N. Y. 14 авг. 1910.
Теодор Петришин.
Свідки:
Василь Онукевич,
Михайл Миськів.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 149.
Теодор Петришин предс.,
Михайл Бойко секр.

Ч. 1452. КВІТ \$400.00
на чотириста доларів, котрі п. Андрей Гречук отримав як посмертну допомогу по жені Анні з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
Jersey City, N. J. 1910
Андрей Гречук.
Свідки:
С. Ядловський,
Василь Глива.
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 4.
М. Пупчик предс.,
Гр. Підлипчак секр.

Ч. 1471. КВІТ \$185.00
на сто вісімдесят п'ять доларів, котрі Austro-Hungarian Consulate General отримав як сиріську частку по Григорію Шкварла з Головної Каси Руского Народного Союзу в Америці.
New York, N. Y. 16 августа 1910
Від місцевого Уряду Руского Народного Союзу в Америці.
Відділ 91
(Печать).

Похування осіб
(Оголошено в сій рубриці коштує по 2 цкт. від слова).
ДЕ Е
Михайл Копирка, родом з Микитинця, пов. Тернопіль. 4 літ тому був в Нью Йорку а пізніше виїхав десь до West Virginia або North Dakota. Пошукує його в дуже важній справі батько і за подане його точної адреси дасть 25 дол. надгородою.
Vas. Kociurko
c/o J. Skrobajlo
35 E. 1-st Str. New York, N. Y.

В місяцю липню приступили слідуєчі нові члени до Р. Н. Союзу:
Бр. сьв. Великомуч. Дмитрія, в Glen Campbell, Pa.
В. 279. Оцет Павло, Дзіндзя Мих., Грешко Андр., Моциц Дмитро, Тимців Теод., Недвід Василь, Дзіндзя Гр., Голубінка Дмитро, Ференц Теодор, Бухвак Юрій, Ференц Олекса, Скиквич Франц, Бобак Теодор, Банс Йосиф, Васильків Іван.

Бр. сьв. Петра і Павла в Butler, Pa.
В. 280. Кравчик Андрей, Шушко Мих., Штинда Захар, Гулька Мих., Галимар Микола, Клеменч Іван, Прохитко Семен, Богдан Дмитро, Кукура Йосиф, Лоцик Володимир, Богдан Іван, Богдан Михайло, Личинин Лев, Копанейко Антін, Клим Йосиф, Шебак Іван, Романчук Танас, Старат Антін, Карпа Петро, Волошин Мих., Муха Микола, Набережний Тома, Гринишин Корнило, Сербен Іван, Ходзінський Володимир, Броньчак Павло, Добровольський Франц, Станко Василь, Груга Микола, Деревецкий Антін, Пельц Лука, Пелехович Гр. Палюх Дмитро, Сірий Степан, Вороновський Вас., Перняк Олекса, Сокура Йосиф, Колонський Теодор, Медвідь Дмитро, Петрушак Юрій, Пелехович Мих., Биндас Мих., Жуковський Олекса, Босак Мих., Ярославич Віктор, Ткачик Пилип, Слиш Куба, Глушко Розалія, Бучковский Тома, Дуткевич Данило, Медвідь Мих., Биндас Йосиф, Медвідь Петро, Малецький Степан.

М. Р. Н. С. в Manchester, N. Y.
В. Рось Іван, Тарнавчик Тома, Гех Лев, Шудлик Панько, Процько Антін, Грицяк Мих., Гех Дорофтей, Щот Іван, Баль Василь, Намісник Гаврило, Рос Василь, Цап Нестор, Вавер Степан, Рос Панько, Тарнавчик, Баланда Теофіл, Вавер Йосиф, Олюшек Дмитро, Дрост Григ.

Укр. Тов. Січ в Syracuse, N. Y.
В. 282. Тиктор Петро, Бугай Григ., Беднар Войтх, Трач Микита, Козуб Степан, Новичук Теодор, Сливинський Василь, Годжак Антін, Личинин Іван, Роніло, Пирожак Мартин, Палагнюк Захарко, Гриник Василь, Пирожак Микола, Дідуник Микола, Микитів, Крук Микола, Мудрий Іван, Яворський Іван, Мечнік Теодор, Вербовський Ів., Яковуз Ігнатий.

Тов. Запорожска Січ в Auburn, N. Y.
Малиса Іван, Севский Василь, Тенурко Кузьма, Лунківський Іван, Тесля Григ., Чорний Іван, Савран Іван, Вовчак Ілько, Смоляк Яким, Смоляк Григ., Мричко Василь, Біло Василь, Міруцький Степан, Ворожбит Теодор, Бурий Андрей, Йолків Петро, Яцишин Михайл.

Бр. сьв. Іоана Хрестителя в Rome, N. Y.
Гарбовський Михайл, Піх Іван, Чорний Михайл, Войтович Михайло, Филипчак Воло., Ярема Іван, Зависляк Яцко, Канюга Теодор, Марцій Мартин, Возняк Тома, Казюк Василь, Каїнський Григ., Іванко Михайло, Горбаль Пилип, Стадничук Мартій, Корнило Семен, Череватий Пилип, Покладок Михайл, Оленюк Дмитро, Ярема Стефан.

Бр. сьв. Петра в Glassport, Pa.
В. 285. Гіряк Микола, Чарнош Адам, Паламар Пилип, Яблонський Методій, Грацонь Анна, Шургот Михайло, Сенько Теодор, Скафаровський Ів., Филлма Степан, Гірак Олекса, Оріховський Кароль.
В. Адам Йосиф, Оревняк Мих.

В. 6. Ганюк Іван Миколи.
В. Піта Василь.
В. 7. Петринчо Тимко, Шквір Антін, Лазорко Ілько, Данило Матвій.
В. 8. Сьпівак Петро.
В. 12. Бойтим Анна.
В. 13. Кравець Михайл, о. Михайло Кузів.
В. 14. Понюх Павло, Мудрейко Іван, Устїцький Олекс.
В. 16. Бакайса Ілько, Кеселіта Василь, Карафа Іван, Кабацін Іван, Горват Анастасія.
В. 17. Худн Крестина.
В. 23. Мойта Андрей.
В. 27. Гриник Николай.
В. 28. Пласка Іван, Криба Дмитро, Мац Данько, Шурпин Яцко, Кацак Онуфрей.
В. 29. Челах Мих., Ал. Барна.
В. 36 Фрицкий Семан.
В. 38. Підлипчак Яцко, Баюс Афтан.
В. 40. Гнатинин Юрко.
В. 42. Долинський Іван, Демур Антін, Тимків Гринь, Поприч Михайл, Газдайка Афтаназі, Костик Дмитро, Полянський Стефан, Гурський Антін, Демура Адам, Плетеник Гаврило, Дрожджак Павло.

В. 47. Годованець Петро, Крушинський Антін, Броневич Мартин, Папінчак Василь, Песяк Николай, Крись Василь, Крись Николай, Лесейко Федько, Копистинський Ів. Добрянський Теодор, Бабиц Ів., Домарацкий Ілько, Грцик Николай, Косарич Петро, Шимий Сава.
В. 48. Спирняк Дмитро.
В. 51. Цотоп Іван, Сова Стефан, Роман Федько.
В. 53. Маркучак Яцко, Шляхта Іван, Ціплар Петро.
В. 55. Білик Григ., Астраб Деонізій.

В. 56. Бурка Андрей, Міяневич Андрей.
В. 59. Фолта Адам, Александер Іван, Вавжинський Іван.
В. 60. Ковчка Тарася.
В. 62. Канюка Петро, Фіалка Ілько, Сончин Іван, Пішка Николай.
В. 61. Семан Андрей, Зая Василь.

В. 88. Ковальський Юзеф.
В. 67. Пузик Дмитро, Петровський Йосиф.
В. 70. Чорний Іван, Малецький Панько.
В. 76. Дячишин Василь, Нагрибський Михайл.
В. 84. Іваник Василь, Грубжак Стефан.
В. 85. Драбжак Йосиф, Клиновський Стефан.
В. 91. Морозович Мих., Прешляк Іван, Тиміньський Антін.
В. 92. Левчук Стефан, Мудрий Адам, Соха Петро.
В. 94. Гринюко Йосиф, Онуфр Роман.
В. 95. Пітух Матвій, Щерба Френк.
В. 96. Кміт Іван.
В. 100. Спирняк Катер., Клопотовська Розалія.
В. 102. Лежан Йосиф, Боднар Іван.

В. 104. Федейко Андрей, Мільникевич Іван, Романець Йосиф.
В. 108. Денега Адам.
В. 113. Паньчак Михайл, Паньчак Митро, Рилуф Ілько.
В. 116. Круховський Йосиф.
В. 117. Дудзіц Йосиф, Медвідь Петро, Надбережний М.
В. 120. Кодолевич Ол., Стасевич Казімір, Желінський Петро.
В. 121. Ігнат Михайло.
В. 123. Язвинський Теодор, Стефанів Данько, Кобринець Олекса, Яремко Василь, Луцишин Іван, Шарович Андрей, Сталницький Іван.

В. 127. Шпипот Михайл, Кульчицкий Семен, Сукмановський Панько, Кіналь Петро, Град Стефан, Патроник Іван, Курій Михайло, Яковинка Йосиф, Федько Ілія, Барна Андрей, Сабадан Іван, Благідка Йосиф.
В. Гумза Йосиф.
В. 130. Дашинич Антін.
В. 133. Турчин Іван, Пошик

Василь, Гринчишин Николай, Турчиняк Михайл.
В. 135. Годованець Василь, Ганчарик Іван.
В. 136. Капелюх Михайл.
В. 140. Прус Петро.
В. 143. Старський Василь, Горошок Василь.
В. 147. Волянчук Мартин, Рочняк Теодор, Цзункала Антін, Магістрів Стефан.
В. 149. Бандровський Петро.
В. 153. Гирч Николай, Тимчак Іван, Сухорський Мехайло, Будз Олекса.
В. 154. Корданич Василь.
В. 155. Гураль Даниїл, Шучкий Пилип, Синишин Дмитро, Кардияк Стеф., Обшарний Михайло, Пашуля Фетко, Беркс Василь.
В. 158. Жіліньський Петро, Івахув Луука, Макара Теодор.
В. 159. Мисер Йосиф, Камінський Миколай, Сидзінський Еміль.
В. 160. Сташків Ілько.
В. 167. Стемрен Йосиф, Мац Йосиф, Цігоцкий Томаш, Вілга Іван.
В. 181. Рудкович Янко.
В. 168. Гаврих Іван, Цимбалістий Іван, Шинавський Казімір.
В. 169. Іванкевич Михайло.
В. 170. Чарненський Василь.
В. 174. Ровський Войтко.
В. 176. Ферко Федор, Луць Васко.
В. 180. Романов Асафат.
В. 182. Огар Николай.
В. 183. Мельник Петро, Богославський Мартин, Басара Стах.
В. 184. Масико Іван, Прусь Йосиф, Фегер Михайло.
В. 188. Миколишак Іван, Барна Гриць, Седорж Василь.
В. 189. Петров Николай.
В. 192. Соболівський Петро, Каменська Зофія, Чорнобай Атанас, Язловецка Анна, Лебедь Іван, Голинський Василь, Парута Дмитро, Гриняк Михайл.
В. 193. Задорожний Михайл.
В. 194. Климчук Іван, Шеремета Текля.
В. 196. Калиняк Мих., Варга Іван.
В. 198. Дорчак Йосиф, Лаврів Петро.
В. 199. Мартин Елпсавета.

В. 203. Бобуш Іван.
В. 204. Бугера Іван.
В. 206. Варжибок Франко.
В. 208. Олінкевич Злико, Кочомбас Іванко, Ясенчак Юрій, Югас Михайло.
В. 209. Теребецький Василь, Мачишин Михайло.
В. 213. Кладко Василь, Ковальський Григорий.
В. 216. Заяц Анна, Банда Марія.
В. 217. Кікса Йосиф, Ковтун Іван.
В. 219. Налізник Михайл, Конвицкий Ілько, Просевич Максим, Марчукевич Сташко, Подкалицкий Янко, Желізняк Гнат, Березанський Семко.
В. 220. Вишнювський Стах.
В. 222. Турчак Стефан, Шедіга Казімір.
В. 223. Воловец Іван.
В. 226. Ратіца Стефан.
В. 229. Вацлав Чарновський, Варвара Гойдич, Дзетко Іван.
В. 239. Хмелік Іван.
В. 240. Фляга Петро, Лесів Ева, Агаль Марія.
В. 241. Кач Текля, Базарнічка Ксеня.
В. 242. Терлецкий Василь.
В. 246. Чихун Іван.
В. 247. Осога Теодор.
В. 250. Сарахман Стефан, Романишин Антоній, Робер Андр., Есік Франц.
В. 252. Куштила Анна, Гергель Марія.
В. 253. Кузенько Андрей.
В. 255. Сарахман Теодор, Копчак Гриць.
В. 258. Сколоткевич Петро.
В. 259. Лень Андрей, Едзьо Микола, Завада Семен.
В. 260. Герун Петро, Чайковский Ілько, Маркович Петро.
В. 263. Хромчак Віктор.
В. 264. Яндура Матч.
В. 265. Гранич Мих., Чіпа Андрей, Реняк Іван, Рач Іван.
В. 271. Смоляк Текля, Бойко Катерина.
В. 273. Притка Дамян, Конопельська Вікторія.
В. 274. Хільдяк Олекса.
В. 276. Марилів Френк, Дубай Іван, Жук Іван.
Теод. Лабовський,
Гол. рекор. секретар.

Григорий Кунашевський РУСЬКА КОРАБЕЛЬНА АГЕНЦІЯ

Американське Нотаріальне Бюро

179 East 3rd Street, New York, N. Y.
між евнєю А і В. Телефон: 887 Orchard

Дешева продаж пифкарт до і із Європи, продаж білетів жельнодорожних і вимина грошій.
Споряджає акта нотаріальні і залагоджує всякі справи спадкові і війскові в старім краю.
Асекуре від огня і на жате. Вирабляє горожанські папери (Citizen papers).

Порада правна даром!
Хто хотів би дістати бльші пояснення, нехай звернесь листовко на повисшу адресу.

ДАРМ револьвери, бритви, біжутерії і я. Небувала доси так дешева нагода!

Ціби чим скорше випродати наш великий запас славних американських годивок, ми постановили давати ДАРМ, через 30 днів, до кожної годивки: 1 гарний 5-доларовий полубравний сталевий револьвер на 7 стрілі, 1 загально вважу 2-доларову бритву Котлера, 1 першорядної якості подвійний годярський пасок вартості 1 дол., 1 подвійно золочений ланцюжок з дарвином (50 цкт.), 1 пару шпильок до манжетів (50 цкт.), 1 елегантну шпильку (25 цкт.), 1 гарнтур з 4 шпильок до комірців (10 ц.). Всі ті гая ужиточні презенти, вартості (\$9.35), пославемо даром в кождою замовленою годивкою, мужьскою або жіночою. Ся годивка має аномальний викладаний каміоний осередок, іварантований на 20 літ, пакручесь автоматично, має найповніший удоскопалення, іде дослідно. Окладки подвійно золочені правдивим золотом і гарно палячи. Хотий ся годивки в вартості \$15.30, ми вишлемо в подарунок С. О. Д. (ва підляплатою) за \$5.95 в правоз вільного оглянення її. Бєди будете в неї вдоволені, заплатіть агентови \$5.95 і за пересилку а годивка всі дарунки будуть Ваші. Інакше не платіть, а агент верне товар на наш кошт. Се Вас пічо не коштує побачити. Наші річчя мають кошту, і ми радо беремо на себе ризико. Слп пришлите \$5.95 в замовлені ми оплатимо верселек і дамо Вам ще камінь до остерня бритви вартості 1 дол. Новір! Дамо Вам одну годивку і всі дарунки, слп замовте 6 годивок відразу за \$35.70. Скажіть яку хочете годивку, мужьскую чи жіночю. Памітайте, що замовляти можна лиш до 30 днів. Пишіть десь!

CARROLL CUTLER & CO., 355 Manhattan Bldg., Chicago, Ill.